

Naj živi in se razcveta naša lepa socialistična domovina Federativna ljudska republika Jugoslavija

Iz ponižanja, iz hlapčevstva, iz sramote in bede se bo dvignil naš narod v novo, svetlo življenje, očiščen in pomlajen, vreden član družine narodov, očiščenih in pomlajenih. Ivan Cankar

V starodavnem bosenskem mestu Jajcu so se 29. novembra 1943 zbrali na II. zasedanje AVNOJ od borečih se jugoslovanskih narodov izvoljeni predstavniki in proglasili AVNOJ za vrhovno zakonodajno in izvršilno predstavniško telo ter tako postavili temelje nove ljudske države — socialistične Titove Jugoslavije.

Sklepi v Jajcu so bili državniški akt izredne važnosti, saj so dokončno onemogočili vse naklepe domače in tuje reakcije, da se bo dalo z jugoslovanskimi narodi trgovati. Preprečena je bila prav tiste dni v Teheranu skienjena kupčija o delitvi Jugoslavije na dve interesni sferi, zato ni čudno, da je smatral Stalin sklepe II. zasedanja AVNOJ za nož v hrbet Sovjetski zvezi. V Jajcu je bilo razglašeno in ustvarjeno načelo — Jugoslavija Jugoslovanom.

Od tega zgodovinskega dne nas loči kratko razdobje 10 let, ki pa je izpolnjeno s toliko trpljenja in žrtev, junaštva in samopremagovanja in bogato po tolikih zmagah, kakor nobeno razdobje v zgodovini jugoslovanskih narodov. S svojimi lastnimi silami smo v nadčloveški kravi borbi, ki je terjala 1.700.000 žrtev, pregnali z naše zemlje vse okupatorje in obračunali z domačimi izdajalci. Ta herojski boj je imel svoje herojske voditelje — Komunistično partijo s Titom na čelu. Ime Tito je pomenilo okupatorju smrt, našim narodom pa ponosno, zmagovito in nezadržno pot naprej.

Obnovili smo porušeno domovino in se lotili vrljaste naloge industrializirati in elektrificirati deželo, iztrgati jo iz podedovane zaostalosti in polkolonialne odvisnosti, utrditi njeno obrambno sposobnost in postaviti tako materialne temelje socializmu. Naloga, ki smo jo s tem prevzeli, je bila težka, toda naši delovni ljudje so dobro razumeli, da brez težav, žrtev in samopodvedni ne zraste nič velikega. Giganti težke industrije, nove velike hidrocentrale, tisoče elek-

trificiranih vasi, večkratno povečanje proizvodnje premoga, jekla, železa, svina in drugih rud, stotine kilometrov novih železnic in cest, tisoč novih stanovanj, veliko povečanje števila zdravstvenih in prosvetnih ustanov, naša socialna zakonodaja in naša vojna industrija, to so rezultati našega dela. Na te uspehe so naši delovni ljudje opravili čestit, saj se globoko zavedajo, da je vse to plod njihovih naporov, njihove globoke socialistične zavesti, ki jo svobodno in neodvisno postavljajo visoko nad osebno ugodje. In kot je v času oborožene borbe bilo ime Tito bojni klic, tako danes zveni to ime še močneje v grmenju novih hidrocentral, pod krampi rudarjev, odmeva iz stotih tovarn, raznaša ga brenenje traktorjev po poljih. Ime Tito pomeni vseljidski plebiscit za socializem.

Vse to je pa samo del naših uspehov. Naša široka ljudska in demokratična revolucija je spreminila tudi značaj in pojmovanje ljudstva. Utisnila je našemu delovnemu človeku, ki je iz nje zrasel, svoj neizbrisni pečat — borba je prerodila narod ponižanih in razžaljenih v narod svobodnih gospodarjev, v narod junakov. Vsakemu posamezniku je vzbudila samozavest in resnični občutek, da je on tisti, ki ustvarja zgodovino. In v tem je treba tudi iskati odgovor na vprašanje: Kje so naši narodni naši toliko poguma in moralne sile, da so se v tako težkih pogojih kot en mož uprli imperialističnemu nasilju Sovjetske zveze in v tej enakih borbi razkrinkali pred vsem svetom lažnivost »njihovega socializma«. Globoko prepričani v zmago pravice in zavedajo se, da so v tej pravični borbi na naši strani milijoni naprednih ljudi tega sveta, smo odločno nadaljevali pot, ki smo si jo začrtali že v času narodnoosvobodilne borbe in je dobila svoj pravi izraz v sklepih II. zasedanja AVNOJ. In čeprav se je sovjetska birokracija posluževala v tej borbi proti našemu ljudstvu najbolj mračnjaskih metod srednjeveških inkvizitorjev — laži, obrekovanj, falsificiranj ter političnega in gospodarskega pritiska — so po petih letih morali pred svetom priznati, da so bili poraženi. S to svojo borbo za osnovna demokratična načela, za svobodo, enakopravnost med na-

rod, proti diktiranju velikih, za mir — na eni strani in z našo domačo socialistično prakso na drugi strani smo vrli človeštvo vero v socializem. Pravična borba jugoslovanskih narodov je slavila zmago. Zgodovina je ponovno dokazala, da napredka ni mogoče ustaviti. Socializem kot družbena ureditev, ki bo odpravila izkoriščanje človeka po človeku in prinesla delovnim ljudem lepše življenje, zmaguje na vsej črti. Pojavlja se na vsakem koraku, stli iz vseh razpok razkrajajočega se kapitalističnega sveta. Postal je zakonit najostrejši, ki je ne bodo zatrli nič Vatikan in moskovski birokrati, niti hysterični kričarji McCarthyjevskega tipa. Udeležba delovnih množic pri upravljanju našega gospodarstva in države, ki se danes odvija

pred našimi očmi v delavskih svetih, zborih volivcev itd., pomeni ogromen porast socialistične zavesti množic. Vse to je dalo naši demokraciji popolnoma novo, resnično socialistično vsebino, ki je postala last naših ljudi. To so pokazale tudi volitve 22. novembra, ki so bile veličastna manifestacija naše enotnosti, potrditev naše dosedanje socialistične graditve in jasno potrjena odločitev, da gremo po tej poti naprej. Naša vsakodnevna socialistična praksa je tisto, kar nas zbližuje z naprednim človeštvom, to je tisto, kar nas dela zanimive za ves svet. Zaradi tega so nas proslavili v svetu prijatelji in sovražniki — prvi navdušeni nad našimi uspehi, drugi z onemoglim sovraštvom. Tita in delavsko upravljanje poznajo danes po vsem svetu. Poznajo ga tisti, ki se borijo proti kolonialnemu gospodarstvu, to znajo stavljujoči delavci, poznajo ga vsi, ki si želijo svobode, enakopravnosti, miru in človeku spodobnega življenja. Naša socialistična demokracija to je naša moč, garancija naših uspehov, naša lepša in svetlejša bodočnost. Zato jo bomo razvijali in poglobljali tudi v bodoče.

Pred kratkim so zopet barantali za našo kri, za naše kraje. Tokrat so bili glavni barantači gospodje v Londonu in Washingtonu. Toda Pij XII je hitro dal svoj blagoslov in tako ponovno razkrinkal Vatikan kot smrtnega sovražnika jugoslovanskih narodov in podpivalca italijanske imperializma. Toda gospodje, ki so odločali o usodi Trsta in Svobodnega tržiškega ozemlja brez Jugoslavije so pokazali s tem, da v njihovo zavest še ni prodrla stvarnost, da namreč stare predaprilske Jugoslavije ni več, da je danes tu svobodna in neodvisna socialistična Jugoslavija, ki je in bo na vsak diktat odgovorila z odločnim ne. Pozabili so, da je to Titova Jugoslavija, ki je prekrizala račune Hitlerju in Stalinu in jih bo vsem, ki ne bodo hoteli razumeti, da je s to Jugoslavijo mogoče govoriti samo kot z enakopravnim partnerjem. Nikjer ni naša zunanja politika pokazala toliko doslednosti kot prav v vprašanju Trsta in STO. Ta politika stremi za mirom in prijateljstvom med dvema sosedoma, ki morata živeti v tem delu sveta in ki morata zaradi tega narediti vse, kar je v njunih močeh, da bi bilo to sožitje prijateljsko. Pokazala pa je ta politika tudi to, da so jugoslovanski narodi pripravljeno svoje pravice braniti tudi z orožjem. Upajmo, da bo nauk od 8. oktobra pomagal gospodom na Zahodu spoznati bistvo nove Jugoslavije in da jih bo to spoznanje obvarovalo pred morebitnimi novimi diplomatskimi zaletlostmi. Za nas Jugoslovane pomeni letošnje praznovanje 10. obletnice II. zasedanja AVNOJ nekaj obračun dosedanjega dela — uspehov in težav, težkih in veselih dni. In ker je ta obračun za nas vsekakor pozitiven in časten, bomo praznovali Dan republike s ponosom in radostjo ter neomajno pripravljenostjo, da združeni v Socialistični zvezi delovnega ljudstva z Zvezo komunistov in Titom na čelu v tesni bratski skupnosti nadalje graimo svojo socialistično domovino in branimo njeno neodvisnost. Naj živi in se razcveta naša lepa socialistična domovina, Federativna ljudska republika Jugoslavija! Naj živi naš dragi predsednik in učitelj tovariš Tito!

Okrog nas

V zadnjih dneh, ko smo v Jugoslaviji posvečali največ pozornosti našim notranjim problemom in volitvam v Zvezni in republiški skupščini, v svetu ni bilo nenadnih političnih dogodkov. Tudi v prizadevanju za rešitev tržiškega vprašanja kljub pričakovanju ni padla nikakršna odločitev. V Varnostnem svetu, kjer bi pretekli ponedeljek naj ponovno začeli z razpravo o tem vprašanju, so zadevo že v tretjič odložili, tokrat do 8. decembra 1953. Medtem pa v Jugoslaviji pričakujemo z Zapada odgovor na zadnje pripombe naše vlade, na predloge Zapada, češ da bi naj začeli izvajati sklep od 8. oktobra še pred začetkom konference. Naša vlada se s tem seveda ni strinjala, odgovora na njene pripombe pa Zahod še ni dal. Po vsem tem menjava mnenj, kakor tudi po drugih znakih, posebno tistih, ki prihajajo iz Italije, se v Jugoslaviji ne moremo ubraniti vtisa, da se skuša s pomočjo nekakšnih spletk doseči nek uspeh, ki bi koristil predvsem Italijanom. Jugoslavija pa pripravil ob njene koristi. Jasnno je, da so takšni poskusi brezuspešni, za tiste pa, ki se s tem ukvarjajo pa prav ključno, da se sploh bavijo s početjem, ki le že v začetku obsodeno na neuspeh. S tem na Zahodu samo dokazujejo, da jih tudi dogodki po 8. oktobru v Jugoslaviji niso dosti naučili, ali da še sedaj ne vedo ceniti Jugoslavije in tega, da brez našega soglasja ne more biti nobenih kupčij.

Nemcem, da se oborožijo. Toda z Nemci imajo Francozi kaj klavne izkušnje, ne samo iz leta 1939 ali 1940, temveč tudi iz let 1914—1918 in 1871. Zato jim ta posel ne gre od rok, poleg tega, da bi v primeru, da bi do ratifikacije vstopa Francije v Evropsko obrambno skupnost res prišlo, morali urediti tudi vprašanje Posarja, majhne dežele med Francijo in Nemčijo, od katere je v veliki meri odvisna metalurška proizvodnja v deželi, katera ji pač trenutno gospoduje. Prav tako pa ni verjetno, da bi uspelo Nemce pridobiti za obrambne namene Zahoda, če ne bi bilo prej rešeno ravno posarsko vprašanje. Tako ta mala dežela z manj kot milijon prebivalci na silno majhnem prostoru, zaradi svojih bogatih zalog rudnin zapadnemu svetu pripravljala nemajhne skrbi, gotovo pa večje, kakor tržiško vprašanje, ki so ga z enostransko odločitvijo hoteli odstraniti z dnevnega reda. V mednarodnih političnih zanimivostih ne smemo zapostavljati konference poglavarjev ZDA, Anglije in Francije, ki se bo začela na Bermudskem otočju 4. decembra 1953. Ni dvoma da se bo tam razpravljalo o številnih, lahko bi rekli vseh mednarodnih političnih problemih ne izvemzkih tržiškega, posebej pa še o skupni politiki Zahoda nasproti Nemčiji ter seveda vzhodnemu bloku in ZSSR. Vendar se konference samo s tem ne bo zadovoljila. Njen glavni namen je vskladiti namene in cilje Zahoda ter politike do Vzhoda sploh. Imo pa tudi svoje, lahko bi rekli notranje namene, ker bo na njej na primer Francija pokara-

na zaradi njenega odnosa do Evropske obrambne skupnosti, kakor tudi Anglija zaradi preveč »svojege« odnosa do raznih vprašanj, v katerih se razhaja z ZDA. Svoječasno je bilo mnogo govora o perzijskih homalijah okrog tedanjega predsednika vlade Mosadika, ki je tako odločno zasledoval politiko gospodarske krepitve Irana, v čemer se je zapletel v zanj usojen spor z Veliko Britanijo. Takrat je dosegel nacionalizacijo petrolejske družbe, ki je izkoristila bogata petrolejska polja Irana, toda družba se s tem ni strinjala in izvalila meddržavni spor med Veliko Britanijo in Iranom. Notranje politično stanje pa v Iranu še ni na stopnji, da bi do sledno vztrajalo pri politiki neodvisnosti države, tega ne cenijo, kot se vidi, niti njen monarh. Tako je prišel Mosadek v ječo, od tam pa na zatožni klopi kot »veleizdajalec«, ali kakor so ga imenovali na prvih razpravah pred vojaškim sodiščem. Svet ima sedaj priliko opazovati sojenje možu, ki se je odločil dosledno se boriti za koristi svoje domovine. Pa Daljni vzhod, Koreja, Indokina? Iz slednje imenovane dežele ni posebnih novic. S Koreje pa poročajo o pogajanjih za takšno novo politično konferenco, ki nikakor ne napreduje, kakor svoječasno niso napredovala pogajanja za premirje. Zdi se, da so se vsi zakleli stvar kolikor se le da zavlačevati, samo da ne bi bilo treba sprejeti sklepov, katerih izvedba bi postavila eno ali drugo stran v neizvesten položaj. Na ta način seveda ni čudno, če se pogajanja ne pomaknejo naprej in nekatere govore o tem, da lahko trajajo še zelo dolgo.

Ljudstvo je izvolilo svoje poslance

Volitev v Zvezni zbor se je udeležilo 93,3 odstotkov vol. upravičencev, v republiški zbor pa 90,4 odstotka

Okrajna volilna komisija je končala prvi del svojega dela. Zbrala je volilne rezultate, ki so naslednji:

VOLITVE V ZVEZNI ZBOR
Volitev v Zvezni zbor se je udeležilo 44.715 volivcev od skupno 49.418 volilnih upravičencev. Za kandidata tov. dr. Jožeta Potrča je glasovalo na voliščih v okraju 41.453 in na voliščih v JLA 1403, skupno 42.856 volilnih upravičencev. Neveljavnih je bilo 3262 glasov, ter v JLA 26, glasovanja pa se ni udeležilo 5439 volilnih upravičencev.

VOLITVE V REPUBLIŠKI ZBOR
95. volilna enota: Občina Središče: Volilnih upravičencev 1649, od tega glasovalo 1300. Za kandidata tov. Goršiča Milka 937, za kandidata Kojca Mihaela 152. Neveljavnih glasov 211, ni glasovalo 365.
Občina Ormož: Volilnih upravičencev 3456, od tega glasovalo 3163. Za kandidata tov. Goršiča Milka 1310, za kandidata tov. Kojca Mihaela 1618. Neveljavnih glasov 235, ni glasovalo 434.
Občina Podgorci: Volilnih upravičencev 1698, od tega glasovalo 1523. Za kandidata tov. Goršiča Milka 761, za kandidata Kojca Mihaela 611. Neveljavnih glasov 151, ni glasovalo 193.
Skupno za kandidata tov. Goršiča Milka 3098, za kandidata Kojca Mihaela 2381.
96. volilna enota:

Občina Goršičnica: Volilnih upravičencev 2410, od tega glasovalo 2253. Za kandidata tov. Belšaka Franca 1329, za kandidata tov. Primca Franca 617. Neveljavnih glasov 307, ni glasovalo 162.
Občina Markovci: Volilnih upravičencev 2398, od tega glasovalo 2175. Za kandidata tov. Belšaka Franca 1480, za kandidata tov. Primca Franca 547. Neveljavnih glasov 148, ni glasovalo 231.
Občina Rogoznica: Vol. upravičencev 2670, od tega glasovalo 2439. Za kandidata tov. Belšaka Franca 1675, za kandidata tov. Primca Franca 537. Neveljavnih glasov 227, ni glasovalo 249.
Skupno za kandidata tov. Belšaka Franca 4494, za kandidata tov. Primca Franca 1701.
97. volilna enota: Občina Juršinci: Vol. upravičencev 2147, od tega glasovalo 1669. Za kandidata tov. Bratko Ivana 942, za kandidata tov. Vogrinec Janka 487. Neveljavnih glasov 240, ni glasovalo 493.
Občina Polensak: Vol. upravičencev 899, od tega glasovalo 819. Za kandidata tov. Bratko Ivana 690, za kandidata tov. Vogrinec Janka 108. Neveljavnih glasov 21, ni glasovalo 100.
Občina Trnovska vas: Vol. upravičencev 1303, od tega glasovalo 1039. Za kandidata tov. Bratko Ivana 627, za kandidata tov. Vogrinec Janka 339. Neveljavnih glasov 73, ni glasovalo 267.
Občina Desternik: Vol. upravičencev 1863, od tega glasovalo

1754. Za kandidata tov. Bratko Ivana 1112, za kandidata tov. Vogrinec Janka 561. Neveljavnih glasov 81, ni glasovalo 134.
Občina Grajena: Vol. upravičencev 1312, od tega glasovalo 1173. Za kandidata tov. Bratko Ivana 523, za kandidata tov. Vogrinec Janka 628. Neveljavnih glasov 24, ni glasovalo 147.
Skupno za kandidata tov. Bratko Ivana 3894, za kandidata tov. Vogrinec Janka 2121.
98. volilna enota: Občina Ptuj: Vol. upravičencev 5082, od tega glasovalo 4917. Za kandidata tov. Stropnik Lojzko 2874, za kandidata tov. Holobar Anico 1775. Neveljavnih glasov 268, ni glasovalo 371.
Občina Videm: Volilnih upravičencev 2436, od tega glasovalo 2172. Za kandidata tov. Stropnik Lojzko 1488, za kandidata tov. Holobar Anico 483. Neveljavnih glasov 201, ni glasovalo 274.
Skupno za kandidata tov. Stropnik Lojzko 4362, za kandidata tov. Holobar Anico 2258.
99. volilna enota: Občina Starše: Vol. upravičencev 1851, od tega glasovalo 1737. Za kandidata tov. Petroviča Janeza 1232, za kandidata tov. Frangeža Lojzeta 411. Neveljavnih glasov 94, ni glasovalo 146.
Občina Cirkovec: Vol. upravičencev 1255, od tega glasovalo 1105. Za kandidata tov. Petroviča Janeza 724, za kandidata tov. Frangeža Lojzeta 777. Neveljavnih glasov 126, ni glasovalo 152.
(Nadaljevanje na 2. strani)

Proslave „Dneva republike“

Veličastna proslava v Ptuj

Mestni odbor Socialistične zveze je pripravil za 29. november — Dan republike veličastno akademijo, ki bo v soboto, 28. novembra 1953, ob 19.30 v Titovem domu. Za akademijo je med ljudstvom veliko zanimanje. Malokdaj je pozabil na lanskoletno veličastno proslavo Dneva republike. Od letošnje pričakuje ljudstvo še več in to je Mestni odbor SZ tudi upošteval.

O pomenu 29. novembra bo govoril na proslavi predsednik OLO tov. Janez Petrovič.

Kot lansko leto odpade tudi letos velik del programa akademije.

mi je na pevski zbor in pomnožni orkester »Svobode« v Ptuj. Novo v letošnjem programu je gostovanje solista mariborske opere tov. Karla Kamuščiča in violinista profesorja tov. Tarasa Poljanca, ki ju bo spremljal dirigent mariborske opere tov. Haribert Svetel. Kot recitatorja bosta nastopila tov. Vičar Franc in tov. Peter Malec. V treh točkah bo nastopil pevski zbor »Svobode« skupno s pomnoženim orkestrom. Dirigiral bo profesor glasbe tov. Jože Gregorc, ki je skomponiral za to priliko posebno skladbo za zbor in orkester na Kovičev besedilo »Praznik republike«.

Plakati po Ptuj in agitacija po kolektivih kažejo, da bo dvorana v Titovem domu zopet pretresna za vse udeležence akademije.

MAJŠPERK

Množične organizacije iz Majšperka so pripravile proslavo 29. novembra z obširnimi programom, ki bo za delavstvo iz Majšperka in okoliško prebivalstvo 28. novembra ob 19. uri v dvorani Volnenke v Majšperku.

KIDRIČEVO

Organizacija ZBNOV in SKUD sta pripravila za soboto 28. novembra ob 19.30 proslavo Dneva republike z akademijo, ki bo v kino dvorani. Po proslavi pa bo v dvorani menze družabna pridelitev.

Organizacija ZB NOV je pripravila tudi proslavo v Hajdini, ki bo 29. novembra ob 9. uri v hajdinski šoli, kjer bo obenem odkritje spominske plošče borcem NOV in žrtvam fašističnega nasilja.

ORMOŽ

Občinski odbor Socialistične zveze Ormož je pripravil za 29. november proslavo, ki bo v nedeljo 29. novembra ob 9. uri, dopoldne v domu »Partizana« z obširnimi programom.

MARKOVCI

Občinski odbor Zveze borcev NOV Markovci je pripravil proslavo Dneva republike z odkritjem spominske plošče padlim borcem NOV in žrtvam fašističnega nasilja v zadržnem domu, ki bo v nedeljo 29. novembra 1953, ob 14. uri, nakar bo akademija. Točka so pripravili: Televadno društvo »Partizan« Markovci, IZUD Markovci in gasilci. Na proslavo so povabili zveznega poslanca tov. dr. Jožeta Potrča in tov. Simončiča Franca ter okrajne funkcionarje.

CIRKULANE

Lovska družina Cirkulane je pripravila za lovce, goste in ostalo občinstvo slavnostno lovsko pridelitev, ki bo v prostorih gostilne Borl pri mostu v nedeljo 29. novembra ob 12. uri ter bo trajala do polnoči.

29. november in JLA

Ob desetletnici ustanovitve socialistične skupnosti naših pobratenih narodov se splošnoemu praznovanju pridružuje tudi JLA s pomembno bilanco uspehov, ki so bili doseženi vzporedno z zavidnimi uspehi naše socialistične domovine.

S tem člankom bi le težko dali popolno sliko teh uspehov, ker so resnično taki, da je lahko brez pretiravanja reči, da nobena armada v svetu v krajši povojni dobi ni dosegla s svojimi silami večjega napredka kot JLA.

Bežno pogledjmo uspehe, ki smo jih dosegli glede tehnične opreme naše Armade.

JLA je bila ob koncu vojne oborožena z raznovrstnim orožjem, zaplenjenim nemškimi, italijanskimi, madžarskimi in bolgarskimi enotami in s takim, ki smo ga dobili ali kupili od Sovjetske zveze, Anglije in Amerike. Če smo hoteli imeti moderno opremljeno armado, ki bo odgovarjala sodobnemu razvoju in komplicirani mednarodni situaciji, smo morali najprej odpraviti to raznovrstnost in poenotiti opremo. Naše vodstvo se je takrat obrnilo glede oborožitve na SZ, toda praksa je hitro pokazala, da je »bratska pomoč« glede oborožitve in ostalega predraga in da se nam z etiketo »nova« prodaja za visoko vrednost celo stara oprema. Glejmo, kaj kažejo slednji primeri: dobavljeno nam je bilo 220 protitankovskih topov, ki so bili renovirani, ne pa novi, dragocene naprave so bile neuporabne, tankovske premične radiopostaje nekompletne, brez orodja in nadomestnih delov itd. Moskovski birokrati so računali z dobavami oborožitve Jugoslaviji na masne posebne doblike. Hotel so spraviti našo državo predvsem v vojaško odvisnost. Sugerirali so nam, naj ne gradimo lastne vojne industrije. Glede na povojno mednarodno situacijo ni bilo časa, da bi se dalje ukvarjali s takimi poskusi, temveč smo se naslonili na ogromno voljo, sposobnost in pripravljenost naših delovnih kolektivov, konstruktorjev, inženirjev in tehnikov, ter smo se lotili graditve cele vrste novih tovarn, rekonstrukcije in razširitve obstoječih obratov ter nabave potrebnih naprav iz inozemstva, čeprav kupni pogoji našim razmeram niso najbolj odgovarjali. Izobraziti je bilo treba novi vojaški kader. Naša metalurgija je morala vskrbeti visokokvaliteten material. Od vsega tega uspeha je bila odvisna bojna sposobnost naše Armade in mira socialistična graditev naše domovine. V teh naporih smo zmagali. Naša vojna industrija zadovoljuje s serijsko izdelano najboljši komplicirani vrst vojne opreme naše potrebe. Imamo artilerijsko orožje, tanke, vojne ladje in celo letala na reaktivni pogon. Naše

vojne tovarne delajo s polno kapaciteto kljub visoki ceni strateških surovin. Vse to smo lahko dosegli le ob visoki socialistični zavesti in požrtvovalnosti delovnih kolektivov vojne industrije ter ob osebnem prizadevanju ter pomoči naših najodgovornejših funkcionarjev. Tovariš Tito se je osebno zanimal za zgraditev in delo vsakega podjetja. Naši delovni ljudje so znali, da kujajo svoji armadi orožje, ki bo koristilo obrambi naše neodvisnosti in zaščiti mirne graditve naše dežele. Nešteto je primerov skrajne požrtvovalnosti delovnih kolektivov, da bi nekateri proizvođači prišli čimprej v praktično uporabo Armade. Ker ni bilo dovolj delovnih moči, se je delalo tudi preko časa. Prijavljali so se prostovoljci, ki so delali v drugi izmeni. Mesto 300, se jih je prijavilo 1500. Večina je ostala na delu brez izmene celo po 36 ur, 200 delavcev pa je delalo brez prestopa preko 48 ur. Takih primerov bi lahko naštevali več.

Tudi na drugih delovnih področjih je dosegla Armada vidne uspehe. Nekaj podatkov iz povojnega razvoja: vojne šole je končalo preko 39.000 aktivnih oficirjev, šole za rezervne oficirje pa preko 26.000. Leta 1948 so vpisali pripadniki JLA preko 533 milijonov dni ljudskega posojila, leta 1950 pa nad 830 milijonov. Na raznih delovnih mestih po domovini je bilo razglašeno za udarnike preko 27.000 vojakov. Ob demobilizacijah je zapustilo Armado preko 100.000 strokovno usposobljenih soferjev, radiotehnikov, monterjev, mizarjev itd. Po demobilizaciji se je priljavilo za delo v industriji in gradbeništvu preko 58.000 pripadnikov JLA. Samo do leta 1949 se je v Armadi naučilo pisati nad 290.000 vojakov. 1.131.000 delovnih ur so pripadniki JLA pomagali pri izsuševanju in dščenju zemlje, skoraj 2 milijona delovnih ur so delali pri popravilih cest in železnic, skoraj milijon ur pri popravilih mostov, nad 800 tisoč ur pri graditvi novih mostov, nad 250.000 ur pri sanitarnih delih, nad 3 in pol milijona ur pri graditvi novih hiš, skoraj 5 milijonov ur pri obdelavi zemlje, nad 750.000 ur pri gašenju gozdnih požarov itd. Pripadniki JLA so materialno podprli kmetijske delovne zadruge s sredstvi vrednosti nad 31 milijonov dinarjev. Občutno pomoč je doprinesla Armada tudi na vseh drugih delovnih področjih, žal pa nam prostor ne dopušča navesti konkretnih številke.

Posebno je potrebno poudariti dosežene uspehe glede notranje krepitve enotnosti in moči enot JLA. Enako požrtvovalnost kot ob revoluciji so pripadniki JLA pokazali ob raznih odgovornih nalogah.

V vrsto velikih uspehov naše JLA in velike požrtvovalnosti pripadnikov JLA moramo prišteti letošnji manever Ome-nim naj enote, ki so v roku treh dni prehodile nad 180 km, ne da bi pri tem izostal en vojak. Nismo imeli nobenega primera nepravilnega odnosa proti ljudski imovini. Manever je bil na zemljišču, s katerega se niso bili pospravljani pridełki. Ko so kmetje videli, kako jih varujejo pripadniki JLA pred vsako škodo, so samoiniciativno organizirali zbranje sadja in so ga prinašali v enote.

Predpreteklega leta so bili stari vojaki časovno zadržani na orožnih vajah, ker je to zahtevalo poslabšanje mednarodne situacije. Vsebinsko tozadev-nega povelja Vrhovnega komandanta tov. Tita so sprejeli z navdušenjem, čeprav so se veselili demobilizacije. Veliko število vojakov in rezervnih podoficirjev se je prijavilo za aktivno službo v JLA. Mlajši vodnik Starčevič je pisal v izjavi: »Ponosen sem, da bom ostal do smrti v Armadi in da bom izvrševal naloge, ki mi jih bo dal tov. Tito.«

Iz teh nekoličk površnih podatkov se vidi intenzivnost krepitve in utrjevanja vrst JLA. Visoka patriotska zavest se je izkazala tudi ob najnovejših dogodkih v zvezi s Trstom. Veliko število oficirjev, podoficirjev in vojakov je izrazilo željo, da gredo prostovoljno na mejo proti Italiji, kjer se bodo odločno uprli vsem poskusom dotikanja in odvzemanja našega narodnostnega ozemlja.

Pod vodstvom svojega Vrhovnega komandanta tov. Tita bo naša Armada, ki je usmerjena k cilju obrambe neodvisnosti naše socialistične domovine in obvarovanja miru na naših mejah, tudi v bodoče krepila svoje vrste, dvigala zavest svojih pripadnikov, večala svojo udarno moč in tehnično opremo. S tem bo zavarovala mir in zagotovila nemoteno delo našim delovnim ljudem. Ostala bo tudi v bodoče granitna stena, na kateri se bodo razbili vsi bodoči poskus pretenj naši domovini, ne glede na to, odkod. Podpolkovnik Vasilije Suput

Ljudstvo je izvolilo svoje poslance

(Nadaljevanje s 1 strani)

ljavnih glasov 104, ni glasovalo 187.

Občina Lovrenc: Vol. upravičencev 1197, od tega glasovalo 1029. Za kandidata tov. **Petroviča Janeza** 799, za kandidata tov. **Frangaža Lojzeta** 178. Neveljavnih glasov 52, ni glasovalo 175.

Občina Hajdina: Vol. upravičencev 3166, od tega glasovalo 2846. Za kandidata tov. **Petroviča Janeza** 2129, za kandidata **Frangaža Lojzeta** 611. Neveljavnih glasov 106, ni glasovalo 417. Skupno za kandidata tov. **Petroviča Janeza** 4884, za kandidata tov. **Frangaža Lojzeta** 1477.

100. volilna enota:

Občina Makole: Vol. upravičencev 1634, od tega glasovalo 1589. Za kandidata tov. **Tramšeka Jožeta** 1350, za kandidata tov. **Serdinšek Maksa** 1121. Neveljavnih glasov 50, ni glasovalo 61.

Občina Lešje: Vol. upravičencev 3131, od tega glasovalo 2769. Za kandidata tov. **Tramšeka Jožeta** 1535, za kandidata tov. **Serdinšek Maksa** 1121. Neveljavnih glasov 113, ni glasovalo 401.

Občina Zetale: Vol. upravičencev 1323, od tega glasovalo 1200. Za kandidata tov. **Tramšeka Jožeta** 781, za kandidata tov. **Serdinšek Maksa** 328. Neveljavnih glasov 91, ni glasovalo 129.

Skupno za kandidata tov. **Tramšeka Jožeta** 3666, za kandidata tov. **Serdinšek Maksa** 1638.

101. volilna enota:

Občina Podlehnik: Vol. upravičencev 1949, od tega glasovalo 1926. Za kandidata tov. **Bračiča Vladimira** 1100, za kandidata tov. **Križančiča Jožeta** 587. Neveljavnih glasov 139, ni glasovalo 133.

Občina Leskovec: Vol. upravičencev 1389, od tega glasovalo 1240. Za kandidata tov. **Bračiča Vladimira** 965, za kandidata **Križančiča Jožeta** 255. Neveljavnih glasov 20, ni glasovalo 150.

Občina Cirkulane: Vol. upravičencev 1968, od tega glasovalo 1836. Za kandidata tov. **Bračiča Vladimira** 1520, za kandidata tov. **Križančiča Jožeta** 237. Neveljavnih glasov 79, ni glasovalo 162.

Občina Zavrč: Vol. upravičencev 1212, od tega glasovalo 1127. Za kandidata tov. **Bračiča Vladimira** 861, za kandidata tov. **Križančiča Jožeta** 213. Neveljavnih 53, ni glasovalo 94.

Skupno za kandidata tov. **Bračiča Vladimira** 4446, za kandidata tov. **Križančiča Jožeta** 1299.

V celotnem okraju je bilo skupno volilnih upravičencev 49.488, od tega je glasovalo 44.700. Za kandidate je bilo odano 41.612 glasov. Neveljavnih je bilo 3088 glasov, ni glasovalo 5445 volilnih upravičencev.

Izvoljeni so tudi poslanci za Zbor proizvajalcev

Ptuj, 24. nov. (V.J.) — Z volitvami v Republiški in Zvezni zbor proizvajalcev, ki so bile danes v Ptuj in Ljutomeru so bili izvoljeni za poslance v republiški zbor proizvajalcev tov. Terezija Kovačič, Stane Bizjak in Milan Lacko, za poslance v Zvezni zbor proizvajalcev pa tov. Stane Benčič in tov. Koloman Korpič.

Volitve poslancev v Republiški zbor so bile v svečano pripravljeni dvorani OK ZKS v Ptuj. Udeležilo se jih je 47 odbornikov okrajnega zbora proizvajalcev. 19 odbornikov kmetijske skupine je glasovalo s 1113 glasovi za tov. Milana Lacka, srednjega kmeta iz Nove vas pri Ptuj, 28 odbornikov industrijske skupine pa je z 2110 glasovi izvolilo tovariško Terezijo Kovačičevo, delavko iz Tovarne volnenih izdelkov v Majšperku in tov. Staneta Bizjaka, direktorja Tovarne aluminija v Kidričevem za poslanca v Republiški zbor proizvajalcev.

Mlin na Zg. Bregu bo zopet obratoval

Ptuj, 25. nov. (V.J.) Delovni kolektiv mlinskega podjetja v Ptuj pripravlja svojevrstno proslavo Dneva republike. V soboto, 28. novembra t.l. popoldne ob 14. uri bo svečana otvoritev mlinskega obrata št. 1. na Zg. Bregu, ki je popolnoma prenovljen in bo začel na Dan republike obratovati s 50 odst. večjo kapaciteto kot pred oktobrom 1952, ko je pogorel.

Delovni kolektiv je nad 1 leto vlagal svoj trud in prihranjena sredstva za to, da bi zopet čimprej spravil v obrat mlin, ki ga je oktobra 1952 uničil požar. Končno mu je uspelo tudi skrajšati čas obnove in izboljšati kapaciteto mlina z delno nabavo modernejših strojev.

Slavnostna seja OLO ob Dnevu republike

29. novembra t.l. bo ob 10. uri skupna slavnostna seja obeh zborov Okrajnega ljudskega odbora Ptuj v počastitev Dneva republike.

Letošnje praznovanje Dneva republike bo posebej slovesno še zaradi tega, ker je to 10-letnica zgodovinskega II. zasedanja AVNOJ v Jajcu.

Slavnostne seje bodo tega dne imeli tudi občinski ljudski odbori ter delovni kolektivi.

Na Bregu pri Ptuj

Odbor Socialistične zveze Breg je pripravil proslavo za DAN REPUBLIKE ob sodelovanju breške šole. Proslava z akademijo bo v nedeljo 29. novembra t.l. ob 14. uri v osnovni šoli na Zg. Bregu. Program bo obsegal 5 zanimivih točk. Tudi tokrat se obeta za proslavo velik obisk kot vedno ob podobnih prilikah.

Na volišču v občini Gorišnica

Ze v predpripravah na volitve v Republiško in Zvezno skupščino si lahko marsikaj slišaj po vaseh, cestah in drugih javnih prostorih. Vsemogoče in nemogoče so razpravljali. Nekateri so pravili, da nočejo niti prvega niti drugega kandidata, da bi bil pač za njih najboljši tretji. Drugi so pa zopet pravili, da ne bodo šli volit zato, ker jemljejo kmetov zemljo, da bodo v kratkem prišli tudi »ta mali« s svojimi »flikami na vrsto«. Tretji zopet, da jim jemljejo vinograde, od katerih imajo sicer zgubo, ker so slabe letine, pezeba, suša, toča itd., da pa so jim vinogradi pri zrcu, ker so na teh že delali in skrbeli njihovi očelje, dedi in pradedi. Vse take in slinčene govore so vplivale nekaj časa na male ljudi. Ti so podlegali propagandi velikih. Pozneje so doumeli na sestankih in v razgovorih z raznimi aktivisti na območju občine, da ni tako, da to ne bo prav, da je ob takih prilikah le treba iti preko osebnih interesov in gledati celo stvar iz širšega — državnega merila.

Nedeljske volitve so pokazale, da je naše ljudstvo, kadar gre za večje in važne stvari, na mestu. Prav pri zadnjih volitvah je ogromna večina, med njimi tudi mnogo takih, ki so do sedaj prihajali na volišče šele popoldne, proti večeri ali celo tik pred zaključkom, prišla na volišče že v zgodnjih jutranjih urah. To je ponoven dokaz, da naše ljudstvo sodeluje in hoče sodelovati z ljudsko oblastjo, da se strinja z gospodarskimi, socialnimi in drugimi reformami, ki jih moramo izvesti, če hočemo socializem v naši ljudski državi. Dokaz vsemu temu je lepa udeležba na vseh desetih voliščih na območju občine, ki je znašala ob 12.8. urj zjutraj 16,4%. Prednjačilo je volišče v Gorišnici z 188 oddanimi glasovi. Okrog desete ure je še polovica volivcev oddala svoje glasovnice, okrog 12. ure je glasovalo 71,7%, do 14. ure 84%.

do 16. ure 90,8% in ob zaključku 92,8%. Če bi bila evidenca bolj točna in bi se ljudje pravilno prijavljali in odjavljali, bi bila udeležba na teh volitvah najmanj 95%.

Kljub temu pa so se našli v vaseh posamezniki, ki jih naši aktivisti niso mogli prepričati, da bi se udeležili volitev. Tako je abstinaliral volitve celo član Obč. LO Horvat Franc, ki mu je občinski ljudski odbor glede na številno družino šel vsestransko vedno na roko. Tudi Trunk Ferdo in nekateri drugi so šli po njegovi poti. Trunkova žena je izjavila, da so boši, nagj in lačni (pri polnem koruznjaku, polni kleti krompirja in urejenem gospodarstvu). V Zamašanih je n. pr. Bežjak Alojz s številko 14. naročil svojemu pastirju, naj pove vsakomur, ki bi prišel, da je gospodar v lesu, da ga ni doma itd. Bil je doma zaklenjen v stanovanju. Aktivisti so ga videli, ko je stal pred vežnimi vrati. Bežjak je bil celo prvi predsednik KLO Zamašani.

V Tivolcih se je našel Brez Viktor, ki je mislil, da so vsi Tivolčani njegovega mišljenja in na njegovi strani, mogoče celo večina prebivalcev občine, da je svrtil liste in napisal letake s tizilil pred belo gardo, ki nas opazuje in ki bo kmalu prišla. Celo tako daleč se je zaletel, da je ljudi odvrčal od enotnega nastopa proti Italijanskim fašistom glede Trsta. To je tisti Brez s katerim je imela bivša KDZ Gorišnica neprilike. Brez je mislil, da bo na račun zadruge brez dela udobno živel. To se mu ni posrečilo. Uspela mu tudi ni gonja proti zadrugi. Tivolčani so pokazali, da ne mislijo z Brezovo glavno. Prišli so na volišče in volili naše kandidate.

V Moškanjcih se enako tržji bivši žandar Bohak, ki po osvoboditvi nobenkrat ni volil. Na svoj način si predstavlja, kako bo prišel do pokojnine. Sedaj je delavec v Kidričevem. Upamo, da

se bo o njegovem obnašanju pozanimal delavski kolektiv v Kidričevem.

V Gajevcih je par posameznikov pred volitvami in na dan volitev trd oreh. Na dan volitev so se zbrali pri Rižnerju Joži: Bežjak, Skripač, Medved, Kovačec, Rižner-Mihalek in drugi. Voliti niso prišli. Rižner Jože, odbornik Obč. LO je prišel šele na prigovarjanje aktivistov. Enako kmet Vesenjak Franc iz Placarovec št. 1.

Volilno področje Markovci spada med najboljša področja v okraju

Ptuj, 23. nov. (V.J.) Ne dan volitev, 22. novembra 1953, sem obiskal nekaj volišč na področju občine Markovci, ker so vsa poročila govorila za to, da so se v vseh vaseh te občine množično organizirale kot volivci, zlasti pa gasilci odlično izkazali.

Kar so zahtevala poročila po radiu in telefonični poročila okrajni volilni komisiji, se je tudi na terenu izkazalo kot neovrgljiva resnica. Ze od 4. ure zjutraj je bilo v vaseh te občine živahno. Gasilci iz Zabovc, Markovc, Nove vasi, Bukovc, Pivenc, Sobotine in Strelcevo so medsebojno tekmovali za volilno zmago, ki naj odraža visoko zavest volivcev in tudi velik smisel množičnih organizacij za pravočasne in pravilne politične ter tehnične priprave na volitve.

Tako po volilni udeležbi kot po okrasitvi volišč se je to področje res izkazalo ter si zaslužilo v okrajnem merilu nedvomno prvo mesto. Politični aktiv te občine je s tem dokazal, da je uspeh dosegljiv povsod, kjer se množične organizacije skupno z učitelstvom pravilno in pravočasno lotijo dela in da delo opravijo s predanostjo in veseljem ter zaupanjem v uspeh.

Republiški poslanec tov. Milko Goršič

Republiški poslanec tov. Lojzka Stropnik

Poslanec Republiškega zbora proizvajalcev tov. Terezija Kovačič

Republiški poslanec tov. Jože Tramšek

Poslanec Zveznega zbora proizvajalcev tov. Stane Benčič

Republiški poslanec tovariš Vladimir Bračič

Kidričeva - čast in ponos naše dobe in naše republike!

Iz dneva v dan se bolj bližamo uresničenju postavke številki 27 zveznega petletnega plana glede metalurgije barvnih kovin, ki se glasi:

»Dgotoviti tovarno glinice v Strnišču-Kidričevem, kar praktično pomeni ustvariti pogoje za letno kapaciteto 50.000 ton glinice, v prvi etapi tovarne aluminija ustvariti pogoje za letno zmogljivost 15.000 ton aluminija, v nadaljnjih etapah pa povečati kapaciteto za nadaljnjih 15.000 ton aluminija, kar bo potem pomenilo proizvodnjo 30.000 ton aluminija letno.

Da bi nam koristila skozi stoletja

Koristi vsega tega si še sedaj naše ljudstvo ne more prav predstavljati. Deset let ustvarjamo pogoje za stoletno produkcijo aluminija. Deset let se gradi tovarna, deset let se čaka na končno obliko tega giganta, ki ga prej ni bilo mogoče dovršiti, ker požira leto za letom milijarde, velik del dohodkov vseh državljanov nove Jugoslavije. Na vseh volilnih zborovanih tekem let po osvoboditvi je ljudstvo spraševalo: »Kdaj bo začela obratovati Tovarna aluminija v Strnišču-Kidričevem?« Iz leta v leto se je večala površina zazidanih zgradb. Leto za letom je vozil vlak iz vseh smeri, zlasti iz smeri Središče-Ptuj-Kidričevo stotine proletarcev, delavcev in nameščencev. Leto za letom prihajajo v Kidričevo stotine in tisoči izletnikov, šolarjev, študentov in strokovnjakov, kolektivov, izletnikov ter zastopnikov in novinarjev z avtobusi, osebnimi avtomobili in vlaki ter si

cele dneve ogledujejo številne objekte, zgradbe in naprave, ki jih še niso nikdar videli. Utrujeni, toda vznikli zapuščajajo to ogromno stavbišče. Pred očmi so jim neštete slike in vtisi s pohoda iz objekta v objekt. Večina pozablja na pojasnili in razlage vodičev glede porabljene materiala, glede potrebnih denarnih sredstev in delavcev. Vsakega navdaja ponos na delež pri ustvarjanju tega giganta. Inozemci skimmujejo, a nazadnje pristavljajo: »Mnogo si upate. Ti objekti so dokaz Vaše neustrašenosti in zaupanja v lastne moči. Vidi se, da se borite za napredek in zaslužite pomoč inozemstva v borbi proti zaostalosti! Težko je srečati človeka, ki bi trdil, da ta gigant ne bo koristil našemu gospodarstvu da nimamo državljanov, ki ne bi znali delati v tovarni glinice in aluminija in človeka, ki bi trdil, da ni interesov, ki bi kupovali naše izdelke.

Manjša korist je podrejena večji

Skoraj popolnoma je utihnila kritika, da je na površini, kjer so sedaj tovarniški objekti v Kidričevem, zrastle prej toliko in toliko divjih zajcev, fazanov in srnjakov. Iz vsakega najmanjšega griča ob robu Dravskega polja se svetlikajo iz gozdnega zelenja bele zgradbe, ki jih varujeta dva visoka dimnika. Ni človeka, ki se ne bi na vrhu teh gričev ozrl čez ravna polja h Kidričevemu in pristavil: »Krasno, ali ne? Čudovite stvari se ustvarjajo na svobodni zemlji naše domovine. Steti so meseci do dneva, ko se bo skadilo skozi ta dva visoka dimnika in ko bo začela tovarna dajati! Bolj kot prej na

krompir, rž in drugo s te površine mislijo sedaj delavci in kmetje na številne elektrarne, ki bodo pogonjale te stroje in naprave, velenjski rudnik, ki bo dajal premog za termoelektrarno v Sočanju, na hercegovski Kras in Istro, od koder bo prihajala rdečkasta ruda — boksit, in druge tovarne v državi, kjer se vse pripravlja na dovršitev Tovarne glinice in aluminija v Kidričevem. V elektrarnah mislijo na okrog 22.000 kilovatih ur električne energije, ki bo potrebna za vsako tona aluminija in na vse ostalo, kar je s tem v zvezi. V to graditev, v vse te skrbi in načrte vložene milijarde bodo vrnjene našemu gospodarstvu in te milijarde bodo pomenile milijarde za dvig življenjske ravni naših delovnih ljudi.

Delavsko upravljanje z milijardami, ni lahko

Ko je prevzel delovni kolektiv Tovarna glinice in aluminija v Kidričevem v lastništvo in upravljanje, se je točno zavedal velike odgovornosti do milijardnega bogastva, ki ga je ustvarila naša domovina z znojem delavcev in strokovnjakov ter s finančnim deležem vseh državljanov. Pri milijardnem gospodarstvu je treba varčevati z milijoni, preprečevati vsako škodo, ki bi zavlačevala graditev, ki bi podraževala izdelke in ki bi rušila zaupanje naših delovnih ljudi v veliko zgradbo, v katero so uprte oči milijonov državljanov in vsega sveta. Pri milijardnem gospodarstvu je potrebno varčevati s časom, ki je določen za dovršitev te zgradbe, in s časom, ko naj daje tovarna, kar od nje pričakuje naše gospodarstvo. Pri takem gospodarstvu je treba ločiti boljšo opremo od slabše, boljše in cenejše pogodbe od dražjih ter krajše in daljše dobavne roke iz inozemstva. Gre za vprašanje, kako doseči čimboljšo kvaliteto izdelkov. O vsem tem je bilo potrebno pametno, preračunano in pravčasno obravnavati in to je bilo tudi storjeno. Dragocene izkušnje iz časa graditve bodo koristile ekibem upravljanja v času proizvodnje.

njihovo delo diktirala graditev Tovarne glinice in aluminija v Kidričevem in istočasno zagotovila pogoje za gospodarsko revolucijo naših krajev z elektrifikacijo tudi najbolj oddaljenih vasi. Važnosti nove Tovarne glinice in aluminija Kidričevo pa se zaveda tudi naša transportna mreža, ki bo morala oskrbovati obrat s 100.000 vagonov boksita, premoga in kemikalij. Strokovnjaki z izkušnjami v proizvodnji aluminija bodo morali usposobiti za delo v proizvodnji aluminija potrebno število strokovnih delavcev. Daje diktira zgraditev tega giganta razvoj Kidričevega kot kraja s stanovanji, šolo, kulturnim domom oziroma primerno dvorano za kulturne prireditve, kopalnice, kino in vse ostalo, kar služi življenjskim potrebam delovnih ljudi takega proletarskega centra.

Evropa čaka na naš aluminij

Ne gre samo za naše domače koristi in potrebe v zvezi s to tovarno, gre za evropsko mesto te tovarne v proizvodnji aluminija. Evropske potrebe po aluminiju računajo tudi z aluminijem iz Jugoslavije. Brez aluminija se ni mogoče izkoptati iz zaostalosti. To potrjuje par desetih tovarn glinice in aluminija v svetu. Francija ima 14 tovarn glinice in aluminija. Tovarne glinice in aluminija v Kanadi in Združenih državah Amerike proizvajajo letno 1,4 milijona ton. Mesto, kjer stoji naša tovarna, Kidričevo, odgovarja v celoti vsem pogojem, ker je nedaleč od nje elektrarna, ki jo bo oskrbovala z energijo, nedaleč pa so tudi naftni izvori in zemeljski plini, kar bo tudi koristilo proizvodnji aluminija. Nedaleč so tudi kupci našega aluminija. Graditelji elektrarn se zavedajo, da je

Častna dedščina našim zanamcem

Naše mlado pokolenje bo prevzelo od svojih prednikov dragoceno dedščino, ki je bila ustvarjena s krvjo, z znojem, z varčevanjem, z borbo, predvsem pa z zaupanjem našega delovnega ljudstva v svojo pravilno pot k socializmu, ki jo je kazala Zveza komunistov Jugoslavije pod vodstvom tovariša Tita. Iz naših časov bo mlajšim pokolenjem dragoceno vsako ust-

V Kidričevem je bil prvi letošnji občni zbor „Svobode“

Ptuj, 21. nov. (VJ). V petek, 20. novembra t. l. zvečer, sem se udeležil prvega letošnjega občnega zbora »SVOBODE« v okraju, v Kidričevem, da bi našim bralcem in članom »SVOBODE« v okraju napisal nekaj vtisov s tega občnega zbora.

V glavnem lahko trdim na podlagi vsega, kar sem slišal in videl na tem zboru, da je v delavskem centru Kidričevo ustvarjeno zdravo jedro, okrog katerega se zbirajo delavci in nameščenci, ki jih veseli razvijanje tovariških odnosov med delavstvom in organizirano kulturnoprosvetno udejstvovanje in delavci, ki so pripravljeni s tovariškim zgledom žrtvovati svoj prosti čas za kulturnoprosvetno delo med delavstvom iz Kidričevega in drugih industrijskih centrov ter podeželja. Po vtisu, ki sem ga odnesel z zbora, smatram, da je obstoječe društvo »SVOBODA« v Kidričevem tekom dosedanjega razvoja v glavnem dokazalo, da se zaveda svoje naloge, vnašati v življenje med delavstvom prave tovariške odnose in vsestransko pomagati delavstvu do primerne stopnje izobrazbe, da se otrese pomanjkljivosti osnovne izobrazbe in vzgoje ter raznih nekoristnih vplivov svoje okolice in da se dvigne na stopnjo izobraženega delavstva z visoko socialistično zavestjo in kulturo.

Razpoloženje na občnem zboru ni imelo toliko poudarka na dosedanjih težavah in uspehih ter bodočih perspektivah, temveč na tem, da »SVOBODA« v Kidričevem razvija tovariški čut družabnosti, ki ne združuje delavstva, svojega članstva in nečlanstva samo s ciljem, da bi zunanje manifestiralo svoje društvene uspehe, da bi »SVOBODA« pomenila društvo, ki se bori samo za to, da bi imela čimveč članstva, temveč za to, da bi njeno članstvo storilo čimveč za delavstvo na kulturnoprosvetnem polju in da bi dokazovalo svojo nevezanost za delavstvo ravno z najglobljim tovarištvom, medsebojnim spoštovanjem in iskren-

nostjo po zgledu socialistične družine. Občni zbor »SVOBODE« v Kidričevem ni napravil na me vtisa zbora, ki je za to, ker mora biti, temveč kot manifestacija društva, ki se bori, da bi velik delavski kolektiv v Kidričevem vezala med ustvarjalnim delom v tem velikem človeškem labirintu in v prostem času globoka tovariška čustva, ki ne poznajo razlike jezice, sovraštva, zavisti in nevolje, temveč prisrčen in iskren tovariški pomenek v vseh vprašanjih, skupno delo in skupno voljo premagati težave ter se skupno veseliti uspehov.

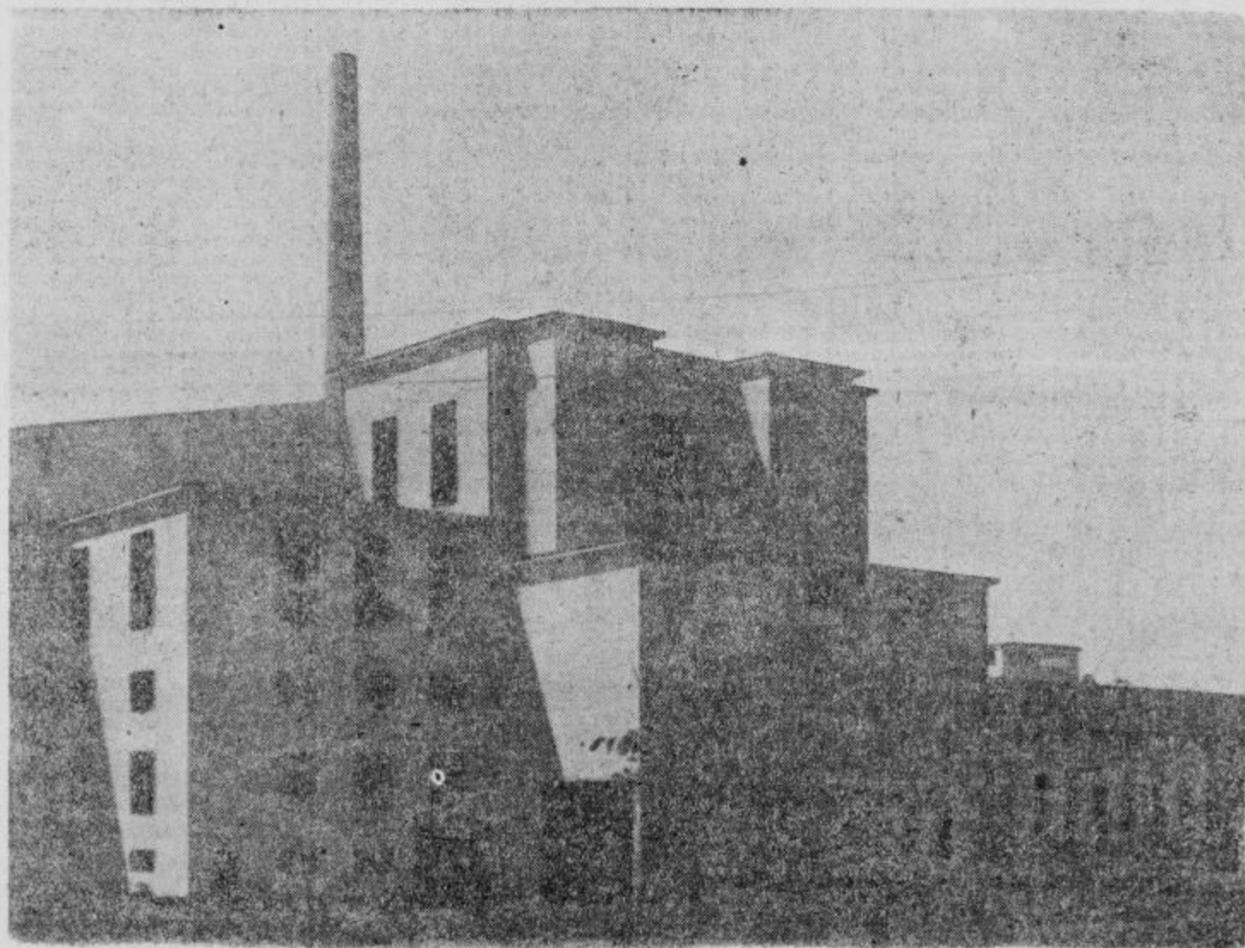
Verjamem, da so isti vtis na zboru dobili vsi navzoči in tudi gostje iz Ptujja.

Razumljivo je, da je tak notranji odnos v društvu vodil tudi k zunanjim vidnim uspehom, ki se odražajo v delu pevskega zbora, godbe na pihala, dramske skupine, ljudske univerze lutkovnega gledališča, šahovske sekcije, knjižnice in kina. V globokem tovariškem odnosu so našli pota in sredstva k skupnemu kulturnoprosvetnemu delu, ki je množični v pouk in zabavo. Pesmi, ki jih je zapel na občnem zboru močan pevski zbor ter skladbe, ki jih je zaigrala godba na pihala, so to potrdile.

Iz vseh poročil se je odražala skromnost tega društva v ocenjevanju vidnih delovnih uspehov, na drugi strani pa podčrtano želja, da bi društvo doseglo v bodoče čimveč uspeha pri zbljevanju tamkajšnjega delavstva pri izpolnjevanju njegove izobrazbe ter stopnjevanju njegovih kulturnih potreb. Pohvale, ki so jih prejeli tov. Skok, tov. Rajster in tov. Lipuš na zboru pomenijo priznanje imenovanim in celotnemu kolektivu za njihovo tovariško delo v društvu in njihovo strokovno prizadevanje kot odraz doslednosti njihovih besed.

Razumljivo je, da si je društvo z volitvami izbralo iz vrste svojega članstva tudi za bodočnost odbor, ki bo nadaljeval dobro začeto delo in širil med delavstvom čut socialističnega tovarištvom (Nadaljevanje na 4. strani)

TOVARNA GLINICE IN ALUMINIJA »BORIS KIDRIČ«

KIDRICEVO

V popolnem zaupanju v našo pravilno pot v socializem bomo tudi napredek naše domovine, za krepitev obrambne moči naših narodov in bomo varovali našo neodvisnost pred vsakim nasiljem imperializma. Ponosni na dosedanje uspehe našega ljudstva, kličemo ob DNEVU REPUBLIKE:

NAJ ŽIVI TOVARIŠ TITO NA ČELU ZDRUŽENIH, SVOBODNIH, NEUSTRASNIH BRATSKIH NARODOV FEDERATIVNE LJUDSKE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE!

Za elektrifikacijo vsake hiše v okraju

V zvezi z rezultati, ki jih je doseglo do letošnjega DNEVA REPUBLIKE podjetje Elektro (DES) Maribor-okolica — obrat Ptuj ob našem obisku v obratu ji obratovodja na vprašanje odgovoril sledeče:

«Med stanjem, ki smo ga našli leta 1945 in današnjim stanjem je velika razlika, predvsem pa je velika razlika med takratnim interesom ljudstva za razširitev električnega omrežja in današnjim. Sprva je bilo potrebno ljudstvu prigojati, naj bi se zavzelo za razširitev električnega omrežja, kjer je to že obstajalo, še bolj pa v krajih, kjer ga je bilo potrebno uvajati na novo. Danes pa je obratno. Ljudstvo iz neelektrificiranih vasi se na vse načine bori, da bi čimprej doseglo elektrifikacijo. Potreba je da- leč prerastla možnosti. Naš obrat si resno prizadeva, da bi bil ptujski okraj čimprej elektrificiran in po vsem se vidi, da si to prizadeva OLO Ptuj, ki daje na razpolago denarna sredstva za pomoč v krajih, kjer so te potrebni.

Poglejte, v čem se odraža ta naš napredek in v čem se najbolj kažejo potrebe in obseg naših bodočih nalog.

V letu 1945 je naš obrat oskrboval z električno energijo malo število obratov ob tem, da je imel na razpolago 1 razdelilno in 15 transformatorskih postaj. Takrat je bilo v okraju 98 km električnega omrežja. Takrat je 3100 potrošnikov porabilo letno 2.132.000 kW ur za motorni pogon, za razsvetljavo in razne aparate v gospodinjstvu.

Drugačnja je tozadevna slika lanskega leta. Za razsvetljavo in druge potrebe gospodarstva in gospodinjstva je 8593 potrošnikov porabilo letno 5.812.000 kW ur. To povečanje potrošnje električne energije pa je zahtevalo povečanje števila transformatorjev na 47. Omrežje je bilo potrebno podaljšati na 341,7 km. Vse to je poleg osnovne dejavnosti, t. j. vzdrževanja obstoječih naprav, je del velikega dela za ves ptujski okraj, ki ga bomo nadaljevali prihodnja leta, dokler ne bo v zadnji vasi zasvetila električna luč.

Najgostejše omrežje je sedaj na področju ob Dravi in cesti Maribor—Ormož. Največ transformatorjev pa je na področju Ptuj in bližnjih bogatejših vasi, predvsem Souhlje, Markovec, Hajdine itd.

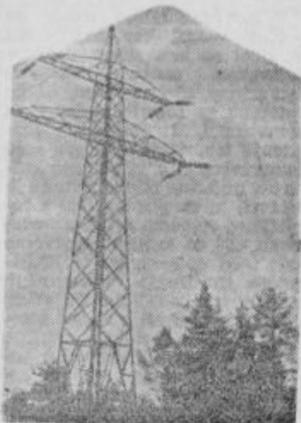
Pri vsem tem je potrebno upoštevati težave, ki smo jih

(Nadaljevanje z 3. strani) štva in volje, da bi s stalnimi tovariškimi medsebojnimi odnosi in s stikom v prostem času delavstvo doseglo vidne uspehe dviga tovariškega čuta, kulturne stopnje in zavesti.

V vsem, kar so povedali zastopniki iz Ptuj tov. Mirko Bračič, tov. Jože Gregorc in tov. Stane Stanič, sem videl priznanje »Svobodi« v Kidričevem za take osnovne uspehe in željo, da bi bila »Svoboda« v Kidričevem dom in šola tovarštva in razvoja socialistične zavesti in kulturne stopnje delovnih ljudi iz Kidričevega.

Bolj kot vse našete številke iz poročil, me je prevzel občutek, da sem na občnem zboru DPD »Svoboda«, kjer se članstvo obvezuje, da bo nadaljevalo s svojim začetim in uspešnim delom ob povečanem elanu in da ne bo mirovalo, dokler se ne bo vsak delavec in nameštenev iz Kidričevega čutil kot član in sin velike socialistične družine v Kidričevem, ki ga vzgaja »Svoboda«.

Imeli z materialno oskrbo elektrifikacije, z gradbenimi deli in instalacijskim materialom, z nabavo transformatorjev, kablov in drugega elektrotehničnega materiala. O teh težavah bi vedela marsikaj povedati tudi podjetja in drugi interesi za elektrifikacijo. Elektromaterial je imel vedno visoko ceno zlasti na prostem trgu, zato je razumljivo, da so si do njega pomagala zlasti gospodarstva, ki so kljub obvez-

nostim do družbe ohranila toliko gospodarske moči, da so lahko zalagala prilične zneske za elektromaterial. Marsikje je povzročalo to na vaseh slabo razpoloženje, ko so se sovaščani spraševali, kako to, da se lahko pri tem all onem vrši instalacija hišnega omrežja. Taki primeri so marsikje pustili v osadju sovaščane z manjšimi dohodki in se te razlike močno občutijo še danes. Največ je v okraju hiš, ki imajo samo električno razsvetljavo, manj pa je takih, ki jim je elektrika tudi kot pogonska moč pri raznih opravilih v gospodarstvu.

Gornje ogromno delo je opravil v splošno zadovoljstvo naš kolektiv, ki šteje 33 delavcev, 18 kvalificiranih in 15 polkvalificiranih in 18 nameštencev. Lahko trdim, da imajo naši delavci mnogo silka z množico in da dokaj dobro poznajo razmere na podeželju, saj ni hiše, kjer se ne bi zadrževali vsaj po par dni. Naše politično delo Sindikalne podružnice je šlo vedno za tem, da mora biti naš delavec politično razgledan in da mora pomagati našim kmetom z nasvetom iz nejasnosti in težav s pravilnim gledanjem na našo današnjo družbeno ureditev. Tako delo je pripomoglo do razvoja pravega tovarštva v obratu. Večkrat smo sedli ob sindikalnem sestanku skupaj in se porazgovorili v pravi tovariški družabnosti o vsem minulem in o bodočnosti.

Naša perspektiva dela je lepa. Naše sposobnosti bodo v bodočnosti nešteto krat znova preizkušene. Naš kolektiv bo imel še mnogo dela, preden bo v vsaki hiši gorela električna luč. Še bolj pa se vsega tega veselijo ljudje po vaseh, ker je vsem jasno, da je elektrika človekov močan pomočnik v temi in v raznih gospodarskih in kulturnoprosvetnih potrebah. To dokazujejo motorji, instalacijski material in radioaparati, ki jih imajo marsikje že sedaj nakupljene in so pripravljene na razširitev omrežja.

Pri vsem tem pa bi moral omeniti, da imamo pri vseh nalogah veliko oporo v upravi v Mariboru, enako pa tudi pri vseh željah. Vedno smo z njo v osebnih, telefoničnih in pisarnih povezavi. Enako oporo pa imamo tudi v organih ljudske oblasti tako okraja kot občin. Vse kaže, da smo z ljudstvom vred kot ena družina, ki se je domnila, kako si bo pomagala pri delu, da nam bo čimprej v življenju boljše in lepše. Tega se ljudstvo dobro zaveda, zato samo stori vse, kar je v njegovih močeh. Pomožna dela, ki jih v največ krajih opravljajo ljudje sami, kažejo na to, da hoče vsakdo storiti sam čimveč in tako doprinesiti svoj delež, da bi bil uspeh čimvečji in da bi bil dosežen v čimkrajšem času.

S tem sem vam hotel le v kratkih obrisih opisati, kaj in kako smo delali.

Glede bodočnosti pa vam lahko rečem samo to, da bomo začeli s širjenjem omrežja v smeri Haloz in Slovenskih goric, kjer so še sedaj večinoma brez nje, za kar je že vse pripravljeno. Nitke naše mreže se bodo kmalu povezale, nakar se bomo morali lotiti racionalizacije obstoječih in dotrajalih naprav in drugih del, ki nam jih bodo nakazale nove gospodarske potrebe. Kot vidite, nam dela ne bo zmanjkalo in tudi ne načrtov in perspektive. V ljudski državi ne bo konec potreb in konec možnosti delati v smeri teh potreb, ki bodo vedno rastle in za katere bo vedno več možnosti, da bodo tudi uresničene.

Ob DNEVU REPUBLIKE želim vsemu delovnemu ljudstvu naše domovine, da bi tako enotno, s takim elanom in s tako svetlo perspektivo kot doslej tudi v bodoče delalo za zgraditev socializma in mu v imenu našega obrata zagotavljam, da bo naš kolektiv storil v tej smeri vse, kar bo v močeh naših delavcev in nameštencev, ki se trudijo, da bi čimveč doprinesli za ustvaritev čimboljših življenjskih pogojev v svoji socialistični domovini.

Tovarna volnenih izdelkov Majšperk

pri Ptuj

PONOSNI NA SVOJ ČASTNI DELEŽ PRI DOSEDANJH ZMAGAH IN USPEHIIH GRADITVE SOCIALIZMA V NOVI JUGOSLAVIJI KLIČEMO V POZDRAV VSEMU DELOV. LJUDSTVU NAŠE DOMOVINE OB DNEVU REPUBLIKE:

NAJ ŽIVI BRATSTVO IN ENOTNOST NARODOV JUGOSLAVIJE IN NAJ ZMAGUJE SOCIALISTIČNA DEMOKRACIJA!

V Ptuj je bila prva seja novega zbora proizvajalcev

V četrtek, 19. novembra t. l. je bila v Ptuj prva seja novozvoljenega zbora proizvajalcev Okrajnega ljudskega odbora Ptuj. Seji je prisostvovalo 44 odbornikov, ki so v svoji sredi pozdravili člana Izvršnega sveta LRS in kandidata za Zvezno skupščino za ptujski okraj tov. dr. Jožeta Potrča.

Po uvodnih formalnostih je najstarejši član novega zbora tov. Doga povabil k besedi tov. dr. Potrča, ki je nato odbornikom govoril o pomenu zborov proizvajalcev kot nosilcev začetkov resničnega socializma in likvidatorjev državnega kapitalizma, ki se je predhodno, kot je to nedavno povedal tudi predsednik Tito, tudi v naši državi skušal uveljaviti. Pri nas je to bilo nekaj prehodnega, dočim v nekaterih državah (ZDA, ZSSR) ta oblika državnega gospodarskega reda razrašča v najvišji monopolizem. Jugoslovanski zbori proizvajalcev nasprotno nastopajo kot likvidatorji državnega kapitalizma in v tem se vedno jasneje tudi drugje po svetu, nekje bolj, drugje manj zavestno pojavljajo iste težnje. Iz tega je tudi razvidno, da socialistični principi prodirajo povsod po svetu.

Tov. dr. Potrč je želel ptujskemu zboru proizvajalcev obilo uspehov, nakar je ta nada-

ljeval seje ter izvolil odbornika, ki bo v prihodnjem obdobju vodil seje zbora, in komisij za tekoča opravila zbora.

TA BI NAJ BIL ZA ZGLED

O Čevljarski zadrugi v Lovrencu na Dravskem polju in njenem funkcionarju je bilo v javnosti dovolj govora. Vendar, kot izgleda, še vse premalo. Tam so ljudje, ki je o njih treba večkrat kaj povedati.

Ni dolgo tega kar je predsednik te zadruga, kot že večkrat, obračunal v gostilni s polnimi litri ob zid. V nedeljo, 15. nov. t. l. je ponovno tako razkazoval svoje junaštvo. To pot je vzel na muho neko tovarišico ter jo s svojim pretepaškim boksarjem napotil po zdravniško pomoč.

Vprašamo se kako naj takšen predsednik obrtne zadruga predstavlja zgled obrtnemu narščaju v podjetju, ko je vendar sam potreben izdatne vzgoje?

x-a

Avtokaroserija-kolarstvo

INVALIDSKO PODJETJE
PTUJ

POZDRAVLJAMO DELOVNO LJUDSTVO NOVE JUGOSLAVIJE IN MU ČESTITAMO OB DNEVU REPUBLIKE!

Tovarna perila in konfekcije

„Delta“ Ptuj

Ponosni na dosedanje uspehe v skupni, vztrajni in pravični borbi narodov Jugoslavije za socializem, za enakopravnost vseh narodov in mir, kličemo v polnem zaupanju v nove bodoče uspehe in zmag ob DNEVU REPUBLIKE:

NAJ ŽIVI BRATSTVO IN ENOTNOST NARODOV FEDERATIVNE LJUDSKE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE!

Ali bo Sadjarska zadruga Osojnik v Štukih v bodoče za zgled sadjarjem v okraju?

(Po razgovoru s tovarišem Markežič Jankom)

Številni uspehi, ki so rezultat življenja in dela delovnega ljudstva Jugoslavije v letih po osvoboditvi, silijo ob Dnevu republike vsakega državljanja iz našega okraja k razmišljanju, katero izmed kmetijskih gospodarstev v okraju se čuti sposobno in dovolj izkušeno, da bo lahko v bodoče z zgledom kazalo pot v kmetijstvu, zlasti pa v sadjarstvu, ki je dostojen leta v leto bolj trpelo vstredni evropski ameriškega kapača v celotnem okraju.

Mislim, da nisem v zmoti, če pripisujem to sposobnost in izkušnost Sadjarski delovni zadrugi Osojnik Štuki-Ptuj. Smatram, da je ta zadruga z velikim revolucionarnim delom v sadjarstvu v teku dosedanjih let dokazala sposobnost, da bo tudi v bodoče kazala sadjarjem v ptujškem okraju pot k cilju, da bo ptujski okraj v teku bodočih 10 let zopet zaslovel kot okraj, čigar velik del narodnega dohodka predstavlja zopet sadjarstvo.

Prvotni plan Sadjarske zadruge Štuki je bil: spremeniti razveto obrabljeno in izkoriščano površino njej pripadajoče zemlje z revolucionarnim posegom, s temeljitim rigolanjem, s večjo plantažno površino, ki naj bo viden dokaz vsem bližnjim sadjarjem, da ni kriva slabemu sadnemu pridelku klime te grajske dolinice, niti vetrovi niti zemlja, temveč neintenzivno obdelovanje, gnojenje in izkoriščanje te zemlje, ki je sposobna dati mnogo več kruha in mnogo več sadja, skratka mnogo več narodnega dohodka kot je dajala v času starega slabo donosnega načina gospodarjenja.

V tukajšnji bližini je nešteto živih prič, ki bi lahko potrdile, s kakšnim pesimizmom je marsikdo gledal na ogromna dela v Štukih, ko je buldožer podiral

služile kot njive in travniki ter gozdovi z razmeroma manjšim dohodkom. Pri vsem tem bo vsak pameten kmetovalec in sadjar upošteval, da gre za prve uspehe, ki pa še zdaleč niso uspehi, katere je mogoče doseči po več letih kultiviranja zemlje in zrasti sadnega drevja. Polovica te površine je zasajena šele v letu 1953 in bo dohodek šele prihodnja leta.

Na podlagi dosedanjih gospodarskih rezultatov, izkušenj in potreb se Sadjarska zadruga ne more zadovoljiti z dosedanjimi uspehi, temveč se je temeljito pripravila za bodočih 10 let. V letu 1954 bo na novo zasajenih 9,30 ha z breskvami (1,2 ha), prtičnimi jablanami (2,40 ha), prtičnimi hruškami (2,70 ha), orehi (3 ha). V letu 1955 bo zasajenih s prtičnimi jablanami 2,60 ha, v letu 1956 z visoko debelnimi jablanami 3 ha, 1957. leta z breskvami 6 ha in prtičnimi

hruškami 2 ha, v letu 1958 s prtičnimi jablanami 6,70 ha, 1960. leta z breskvami 5 ha, 1963. leta pa 4 ha z breskvami. Pri tem je upoštevana doba rasti in rodnosti, ki je pri raznih kulturah različna. Breskve rodijo 3. leto po sajenju, jablane na vegetativni podlagi 5. leto, hruške na kutini 4. leto, visokorodne jablane 8. leto, orehi 8. leto. V letu 1954 bo imela zadruga skupno 21,76 ha plantažnih nasadov, v letu 1963 pa 47,6 ha z vsemi kulturami v polni rodnosti, kar bo dalo zadrugi temu primerne visoke dohodka in koristi vsej skupnosti.

Dvig proizvodnje sadja bo vsakakor ustvaril pogoje za ustvaritev predelovalne industrije v okraju, ko ne bo sadje služilo samo direktni hrani in predelavi v pijače in žganje, temveč v glavni meri izdelavi vseh vrst marmelade in raznih sadnih brezalkoholnih sokov.

S to perspektivo stopa Sadjarska delovna zadruga Osojnik na podlagi vseh dosedanjih izkušenj ob Dnevu republike na novo pot, ki bo v skladu z vsedravnim 10-letnim planom krepitve kmetijske produkcije. Na to pot pa stopa tudi v prepričanju in zavesti, da ne bo na njej več osamljena, temveč da ji bodo sledili tudi bližnji in daljni kmetovalci v okviru splošne kmetijske zadruge, ki bo pomagala s krediti in dobički obnovi sadjarstva in razvoju kmetijske proizvodnje. V 10 letih se pogled proti zadrugi Osojnik ne bo več ustavljal samo na površinah Sadjarske delovne zadruge Osojnik, temveč gor in dol po dolini Grajske, ki bo kot gospodarstvo ene družine, ki se bori, da bi skupno dosegla ob pomoči družbenega gospodarstva stopnjo socialističnega kmetijstva in tako gospodarsko moč, ki bo v čast in ponos vse naše domovine.

Tudi v ptujškem okraju bo organizirana obramba proti toči

Sredi novembra t. l. se je mudil v Ptuj univerzitetni profesor dr. Reja, ki je predsednik odbora za borbo proti toči na Primorskem. Ob tej priliki je bilo dosti govora o potrebi organiziranja borbe proti toči, kot so to storili v Franciji, Švici in drugje in preiskavili tudi že pri nas na Primorskem. Kot v inozemstvu, se je tudi v Sloveniji borba proti toči na znanstveni podlagi izkazala kot 100-odstotno uspešna prav tako pa tudi borba proti mrazu. V Švici se borijo proti mrazu s škropljenjem vinogradov in sadovnjakov z vodo. Ta način pa

oksidom, ki ga bo razprševala posebna naprava. Ta bo stala okrog 4000 din, zadostovala pa bo za površino s premerom okoli 0,5 km.

Za borbo proti toči izdelujejo v Franciji rakete, ki jih polnijo s srebrovim jodidom. Rakete ob prihodu oblakov, ki prinašajo točo, izstrelijo in ko se ob eksploziji srebrovi jodidi spremenijo v milijone malih kristalčkov, postanejo ti jedro, okoli katerega se nabere sloj ledu. Tako sicer nastane toča vendar debela samo tako kot riževno zrno, ki pa ne more napraviti škode.

Ko so letos poskušali ubraniti v Brdih v Primorju vinograde in sadovnjake pred točo s temi raketami, so imeli odlične uspehe. Na podlagi teh uspehov je bilo sklenjeno, da se bo tak način obrambe pred točo razširil po vseh vinorodnih predelih Slovenije. Zaščitno področje v Halozah bi bilo dolgo okoli 25 kilometrov in široko 10 kilometrov, to je od Narapelj do Zavrča. Ker v tem predelu prihaja toča od poljčanske strani, bo prva obrambna črta na področju Janžič vrh—Narapelje—Zetale. Tu bodo postaje na vsakem kilometru, v notranjosti tega pasu pa bo zadostovala ena postaja za površino 4 kv. kilometrov. Te zaščitne postaje bodo zidane zgradbe, kjer bo imel človek, ki bo streljal, zavetje pred neurjem in prostor za spravljanje raket. V ptujškem okraju je za začetek predvidena sistematična obramba Haloz, nekaj postaj pa bi naj bilo tudi na SDZ Osojnik, na Vurberku in nekaterih mestih v Slovenskih goricah. V ta namen

bo potrebnih torej okoli 100 postaj, vsaka od teh pa bo rabila letno okoli 30 raket. Rakete se bodo nabavljale v Franciji, kjer stane ena 2200 frankov, ali v našem denarju okoli 1800 din. 3000 raket, kolikor jih je potrebnih za celotno obrambo, stane torej nad 5 milijonov dinarjev, kar je v primeri s škodo, ki jo povzroča toča, malo. Tako se bomo v naših krajih pridružili v borbi proti toči Francozom, ki se z velikim uspehom borijo na ta način proti toči že od leta 1938.

Ing. S. M.

Sadjarska obdelovalna zadruga

z o. j.

„OSOJNIK“ - PTUJ

Ob Prazniku republike čestitamo vsem svojim članom in odjemalcem ter jim želimo obilo uspehov tudi pri naši bodoči socialistični izgraditvi naše domovine!

Zakaj ne marate mladine v gasilsko četo Vitomarci?

Vitomarci, 21. nov. (PN). Na pripombe, ki grede marsikje na škodo mladine, češ da se mladina ne zanima za nikako politično niti drugačno dejavnost, bi moral seznaniti javnost, kako je tukaj gledal odnos med gasilci in med mladino.

Tukaj obstaja že več let gasilska četa, ki ima že do 20 odraslih članov. Tukaj ni hiše, kjer se ne bi bal požara in tudi ni staršev, ki bi branili mladini, da bi se v gasilskih vrstah izurila in ravnanju z motorno brizgalno in s tehniko gašenja in pomoči v primeru požara. Nerazumljivo pa je, da v tukajšnji gasilski četi ni mladega gasilskega naraščaja. Ali starejši gasilci res mislijo, da smo mladi ljudje povsod samo v škodo? Pri takem gleda-

nju na mladino bi jih vprašali, kako se je njim zdelo v mladih letih, če so jih starši povsod odražali. Ali naši odrasli gasilci ne vidijo na tekmovalnih številne mladine iz drugih čet, ko nastopa v raznih točkah? Ali jih ob takih prilikah ni sram pomisliti, da je v tukašnji okolici dovolj enako mladih ljudi, ki so tudi sposobni za take nastope, pa jih kljub temu ne sprejmejo v četo? Skrajni čas je že, da se ti možakarji iz gasilske čete sestanejo in da se čimprej pobrigajo za to, da bo njihova četa dobila naraščaj. Prav gotovo se bodo mladi gasilci bolj zanimali za pokvarjeno brizgalno in za večjo aktivnost gasilske čete, kot se zanimajo sedanjí člani. Razumljivo je, da imajo odrasli gasilci mnogo gospodarskih skrbi. Mi mladi ljudje teh še nimamo toliko, zato pa imamo dovolj časa in prilike za delo v gasilski četi. Pri tem ne moremo čakati po načelu: »Meni luč, mladini pa ključ«, kot gre to po gospodarstvih, ker se nam lahko vsak dan pripeti, da pride kdo v nesrečo.

Ob tej priliki bi omenil dogodek iz nedavnih dni, ko se je najboljši pokazalo, da naša črpalka brez mladine ni sposobna za delo v primeru nevarnosti. Pri praznjenju vode iz jam za dragovalne električni daljnovod so si hoteli pomagati s črpalko. Ni in ni hotela delati, čeprav se je okrog nje sukalo precej resnih in izkušenih možakarjev. Mladih ljudi seveda niso pustili zraven, kot da bi res ničesar nikdo ne vedel o delovanju motorja. Tako bi torej tudi bilo, če bi izbruhnil požar.

Vsekakor bo potrebno, v naši gasilski četi storiti dvoje, dati popraviti črpalko in tudi popraviti dosedanjí odnos do mladine, naker se bo najbolj pokazalo, da so se mladi ljudje pripravljeno naučiti vsega, kar odrasli že znajo in celo še več, kar bo potrebno pri moderniji tehniki gasilske službe.

le k dvigu požarnovarnostne službe na vaseh, ki je bilo doslej zelo resno vprašanje pri občutvanju splošnega ljudskega, privatnega in zasebnega premoženja.

Za izboljšanje požarnovarnostne službe so bili izvršeni od strani odborov PLZ pregledi vseh stanovanjskih in gospodarskih poslopj, kjer so bile odpravljene razne nepravilnosti in nedostatk, ki bi lahko povzročili ob vsakem času požar. Mnogi gospodarji so se protivili ukrepom, ki jih je odločila komisija ob priliki pregleda z raznimi izgovori, da nimajo denarja za popravilo in materiala itd., niso pa pomislili na to, da lahko od take male pomanjkljivosti pride do požara, ki bo povzročil na tisoče in milijone škode našemu skupnemu gospodarstvu.

To nalogo so zelo dobro izvršili terenski odbori skupno z mestnim odborom PLZ Ptuj in obč. odbor PLZ Središča, ki so pregledali sleherni stanovanjsko poslopje in odstranili vsaj večje pomanjkljivosti.

Vsi odbori PLZ, ki so do sedaj še pasivni, naj vzamejo zgled pri omenjenih odborih PLZ in začnejo z večjo voljo do dela pri organizaciji protiletalske zaščite, ki ima namen občuvati življenje ljudi in našega skupnega gospodarstva.

O. J.

Dopisujte v „PTUJSKI TEDNIK“

Kmetijsko obdelovalna zadruga

„FRANČEKA SIMONICA“

Sobetinci

OB DNEVU REPUBLIKE KLICEMO:

NAJ SE RAZVIJA IN KREPI KMETIJSTVO NOVE SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE!

staro in mlajše drevje, ko je od rival s parcel vse, kar ni več spadalo nanje, ko je ravnal hribočke in jame, polnil z zemljo jezera in vse ostalo. Nešteto usnih in pismenih težb je padlo na to novo, revolucionarno in zgledno delo. Ni bilo sestanka, kjer ne bi bila v ospredju kritika, kako škodo dela vsej okolici zadruga Osojnik. Vse to ljudi iz te zadruge ni oviralo, pač pa samo motilo, ker niso mogli bližnjemu ljudstvu dopovedati, da zahteva obnova kmetijstva in sadjarstva nove načrte, nove napore in nove žrtve. Danes je to zadrevno drugače. Pogled z bližnjih hribočkov se ustavlja na urejenih in z breskvami nasajenih plantažnih nasadih Sadjarske delovne zadruge Osojnik, ne pa na malih bližnjih parcelah kmetovalcev, ki so tudi lepo barvite, obrasle z raznimi kulturami, vendar kažejo, da pri njih ni enotnega velikega načrta. Kjer se končujejo meje zadruge zemlje, tam se začneja vprašanja, kako pot si bodo lastniki teh parcel kot člani KZ v bodoče izbrali, da bi tudi njihova zemlja dala več kruha in več sadja in da bodo njihove družine imele več narodnega dohodka. Dovolj pobude, zglede in izkušnje je na sosednji zadrugi zemlji 122,32 hektarov, na kateri raste visoko debelo drevje — jablane (12 ha), breskve (21,30 ha), hruške (1,6 hektara), kar je dalo v zadnjih 3 letih skupaj 30 vagonov prvokvalitetnih breskev, 15 vagonov jabolk in nekaj hrušk, kar pomeni skupno 20 milijonov din dohodka. Ostale površine so do-

zahteva obsežne in drage škopolne naprave z veliko kapaciteto, kar v naših krajih trenutno ne pride v poštev. Pri nas bomo vodili borbo proti mrazu tudi nadalje z zamagljevanjem, pri čemer bomo stari prakso izpopolnili na ta način, da bomo dim zadrževali v določeni višini z žveplenim tri-

VINARSKA ZADRUGA

r. z. z. o. j.

V ORMOŽU

Delovnim kolektivom Jugoslavije čestitamo ob DNEVU REPUBLIKE. 29. novembra! Imamo na zalogi pristna sortirana vina iz ormoškega in ljutomerskega okoliša. Nudimo jih cenjenim odjemalcem odprta in v steklenicah

V tvojih letih je potrebno

K vsakemu mladincu in mladinki v Braciacih, Hlaponcih, Prerodu, Lasigovcih, Polencih, Slomih, Brezovcih, Strejaci, Zamencih in na Polensaku je prišlo prijazno vabilo, ki je slednjemu izmed njih povedalo:

»V tvojih letih je potrebno, da boš obiskoval kmetijsko-gospodarsko šolo...«

Fantje in dekleta, ki se sedaj trudijo pri listju in repi, z drvinami in jesensko praho in pri vseh stoterih jesenskih delih, so prisluhnili temu glasu. V četrtek, 12. novembra so se res množično prijavili v šolo. 34 mladih ljudi se je trdno odločilo, da se bodo z mesecem novembrom začeli vsak ponedeljek in vsak petek popoldne zahajati v šolo k resnemu prizadevanju za nadaljno izobrazbo, ki jim je potrebna. Zraven kmetijskih in gospodarskih predmetov jim bodo tudi pridodanostvo, zgodovina s temelji družbene in državne ureditve FLRI, slovenščina in računstvo širili obzorja. Družbena in moralna vzgoja se jim bo pa prizadela prikazati socialističnega človeka s pravičnimi odnosi do sebe, do bližnjega, do družbe.

Dobra volja in resnost bosta tečajnikom pomagali čez vse težave, ki jih jim bosta nastavljala slabo vreme in učna snov. Zraven so mladinci še izrazili željo, da bi se prav sedaj, ko jih je

toliko skupaj, strnili tudi pri delu v ljudski prosveti. Eno prav dobro naštudirano odsko delo naj bo častna dolžnost štirih in tridesetih tečajnikov in tečajnic. Domačim in sosedom bi se z njim pokazali.

Nasmejani in pogumni so naši mladi ljudje. V nje je posijal nov čas. Samim sebi ne dovolijo, da bi se jim zimski meseci, ko se narava tiho pripravlja na pomladansko poganjke, izgubljali v praznih marnjah, postopanju in popivanju. V klicu po izobrazbi so utonila puhla mamila teh praznih užikov, ki kmečki mladinci krajejo dragoceni zimski čas. Kmetijsko-gospodarska šola bo sedaj zanimanje in prizadevanje vsakega mladega človeka, ki je odrasel šolskim klopem na Polensaku in razume vabilo: »V tvojih letih je potrebno...«

so bili le bolj teoretični, niso pa pomislili na to, da se na praktičnih vajah oziroma tečajnih mnogo več pridobi, ker se vrši vse praktično.

V začetku so bili ti tečajji zelo slabo obiskani, predvsem zaradi tega, ker ljudje niso vedeli, kaj vse se jim bo nudilo na predavanjih. Ko pa so uvideli, da so take vaje zelo koristne in da se na njih mnogo več pridobi kot na dosedanjih tečajih, se je obisk zelo izboljšal in danes obiskuje te tečaje na stotine oseb v okraju.

Nekateri odbori PLZ so ravnali te praktične strokovne vzgoje vzeli zelo resno, se lotili svojega dela in čutili odgovornost nasproti skupnosti, zato je tudi v tistih krajih obisk zelo dober. Najboljše so se izkazali pri organizaciji tečajev odbori PLZ iz Središča, Ptuja, Hajdine in Šikol. V omenjenih krajih so se tečajji že pričeli v mesecu oktobru, predavanja pa se vršijo vsak večer. Zelo neresno in neodgovorno so vzeli to nalogo odbori PLZ iz Ormoža, Gorisnice in Spuhlje, kjer se tečajji še niso v popolnosti začeli. Za primer lahko služijo vsem odborom PLZ v okraju, odbor PLZ II. V. in VII. terena mesta Ptuja, kjer je bila organizacija tečajev najboljša.

Nedvomno je, da bodo tečajji velike koristi za naše ljudstvo, ne samo v vojnem času ampak tudi v miru. Mnogi obiskovalci bodo lahko nudili prvo pomoč sebi in svojemu bližnjemu v vsakem primeru nesreče. Posebno pride v poštev v tistih krajih, kjer zdravstvena služba še ni organizirana ali pa so oddaljeni od postaj prve pomoči. V takih krajih bodo lahko poklicali na pomoč vsakega tiste, ki je tečaje obiskoval in ki je sposoben za nudenje pomoči pri vseh vrstah manjših poškodb.

Zraven teh tečajev in raznih vaj, je protiletalska zaščita v letošnjem letu mnogo doprines-

Ponosni na dosedanje uspehe politike, gospodarstva in kulturnega napredka ljudstva FLRJ kličemo:

**Naj živijo narodi Jugoslavije, združeni
v Federativni ljudski republiki!**

FOTOATELJE
LANGERHOLC FRANC
PTUJ
Slovenski trg 5

VAUDA JOŽE
vrtnarstvo
in cvetličarstvo
PTUJ, TIHA POT

LJUBEC FRANC
strojno mizarstvo
za stavbe in pohištvo
PTUJ, Krempljeva ul. 4

PINOZA ALOJZ
urar
PTUJ, Krempljeva ul. 6

DORNIK RUDOLF
parketarstvo
PTUJ, DRAVSKA UL. 8
Telefon 194

NEUBAUER ALOJZ
slikarstvo
PTUJ, Aškerčeva ul. 5

LUZNIK ANICA
gostilna
PTUJ, Ormoška cesta

NEMEC MIHAEL
lončar in pečar
PTUJ

RADIOCENTER
PTUJ, Slomškova 7

KAJZERSBERGER
ALFONZ
sedlar in tapetnik
PTUJ, Mursičeva ul. 13

ČEVLJARSKA
DELAVNICA
KIDRIČEVO
Podružnica Ptuj

KMETIJSKA ZADRUGA z o. j.
PTUJ

GOSTILNA »BREG«
PTUJ

JANŽEKOVIČ
MARTIN
sodarstvo
PTUJ
sprejema v to stroko
spadajoča dela

KMETIJSKA ZADRUGA z o. j.
VIDEM pri PTUJU

Krojaštvo
»MODA«
PTUJ

ZADRUŽNA
GOSTILNA
PTUJ

SEGULA PETER
mehaničarska delavnica
PTUJ

PUŽ IVAN
medičar in svečar
PTUJ

SÖLÖŠI LUDVIK
kotlar
PTUJ

STANKO GRIVEC
kolodvorska restavracija
ORMOZ

MERNIK ANTON
medičar in svečar
PTUJ

Gostinski obrat
ZUPANČIČ
in bife
PTUJ

Arnuga Nežica
slikarstvo in pleskarstvo
PTUJ, Slomškova 7

ROJKO JOŽEF
livarna kovin
PTUJ, Krempljeva ul. 6

VOGRINČIČ
JELENA
česalnica
PTUJ, Hrvatski trg 1

IRVIN GLASER
urar
PTUJ, Krekova ul. 6

GOSTINSKI OBRAT
»PRI POŠTI«
PTUJ

Gostilna
»PRI ROZIKI«
PTUJ

POZEB FRANC
precizna mehanika
PTUJ

Obrtniška proizvajalna in predelovalna zadruga
„OBUTEV“ v Ptuj

Pekarsko,
slašč čarsko,
medičarsko
in svečarsko
podjetje

„DRAVA“ - Ptuj

Uprava HRVATSKI TRG 4, telefon 52

KROJAŠKA
PRODUKTIVNA
ZADRUGA
PTUJ

KOLARIČ FRANC
avtomehaničar
ORMOZ

**LESNO INDUSTRIJSKO
PODJETJE - Maribor**
obrat PTUJ

STANE HORVAT
ključavničarstvo
ORMOZ

BELANTIČ
MIROSLAV
ličenje in tapetiranje
avtomobilov
ORMOZ

»MIESNINE« - IPTUJ
Proizvodnja mesnih izdelkov in prodaja mesa
Priporočamo delovnemu ljudstvu svoje proizvode

KROIS MIRKO
splošno čevljarstvo
PTUJ

Splošno mizarstvo in žaga
Ptuj — Na Pristanu 4

Restavracija
kavarna
»EVROPA«
PTUJ

DELAJSKO
USLUŽBENSKA
RESTAVRACIJA
PTUJ

TRGOVSKO PODJETJE

„VZOR“
ORMOŽ

MIESTNI KINO
IPTUJ

OB DNEVU REPUBLIKE POZDRAVLJAMO
OBISKOVALCE NAŠEGA KINA IN KLIČEMO:
NAJ ŽIVI LJUDSTVO FEDERATIVNE
LJUDSKE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE
POD PREDSEDSTVOM TOV. TITA!

KRUH-PECIVO
PTUJ

Cestitamo delovnemu ljudstvu nove Jugoslavije
za zmage in uspehe borbe za neodvisnost
Federativne ljudske republike Jugoslavije!

KOBILARNA

Turnišče
pri Ptuj

KMETIJSKA ZADRUGA z o. j.
LOVRENC na Dravskem polju

STROJNE DELAVNICE
OKRAJNE ZADRUGNE ZVEZE
PTUJ

pošta PTUJ, telefon 100

**OKRAJNI ODBOR
RDEČEGA KRIŽA - PTUJ**

Prof. K. A.

Ptujski narodnoosvobodilni pokret v slovenski narodni pesmi

V območju krajev Rogoznica, Nova vas in Kicar pri Ptujju se poje med preprostim ljudstvom globoko občutena, doslej še nezabeležena pesem o Jožetu Lacku, organizatorju ljudskega upora v ptujškem okolišju proti nemškemu nasilstvu. Poleg glavnega junaka Lacka se opeva tudi ostali znani borci iz okolice Ptujja: Franc Osojnik, Franc Kramberger in bratje Reši.

Kakor v slovenski narodni pesmi sploh, se kaže tudi v naših kiticah globoko naravno občutovanje ter obsojanje krivice. Kitice so skromne, rime preproste in enostavne ter tu in tam nekoliko okorne, vendar veje iz njih mnogo topline. Ako prebiramo naše starejše narodne pesmi, bomo pogosto srečali tudi motiv o tlačanstvu in brezpravnosti slovenskega ljudstva, njihovi avtorji so večinoma neznani pesnikarji. V splošnem so izraz jekrenega ljudskega občutovanja, ki išče tudi poti iz svojega trpljenja k boljšemu življenju. Značilno za slovensko narodno pesništvo pa je, da se pri nas ni mogel razviti junaški ep. To pa nam postane razumljivo, če pomislimo, da nismo bili med tistimi srečniki, ki bi imeli v teku zgodovine svojo državo kot drugi Jugoslavlani, na primer Črnogorci ali Srbi. Tu je bilo seveda obilo snovi za narodno pesem junaške vsebine. Kolikor pa obstajajo pri nas take pesmi, nastopajo v njih tudi fevdalci (na primer Pegam in Lambergar); vendar se kaže tudi v teh pesmih narodovo hotenje. Tudi turški vpadi, ki se pogosto ponavljajo od 14. stoletja dalje na slovenske dežele, so našli v slovenski narodni pesmi svoje mesto. Kmečki upori v 16. in 17. stoletju, ki imajo sicer močan socialni poudarek, niso mogli biti uspešni že zaradi neizkušenosti in slabe organizacije. Zato tudi nismo mogli dati primerne snovi za junaško pesem. Šele narodnoosvobodilna borba v letih 1941 do 1945, ki se je prvič v zgodovini slovenskega naroda razvila strogo organizirano, je dala s svojimi nadčloveškimi napori obilo snovi za našo slovensko nevezano in vezano besedo.

Pa poglejmo, kako nam naša pesem prikazuje nemško okupacijo:

Potoki žuborijo, gozdovi že šumijo, travniki cvetijo, ptički žvrgolijo.

Lepa je Slovenija, smo je bli veseli, pa so prišli Svabi, nam svobodo vzeli.

Kakor znano, se je kmalu po nemškem vdoru začel organizirati tudi v ptujškem okraju odpor proti osvajačju. Ta zgodovinsko važen dogodek nam narodna pesem tako-le opisuje:

Lacko in Osojnik, Kramberger ino Reši, skupaj so se zbrali, da Svabe bi izgnali.

Tako so obljubili, prisego izpolnili, da za svobodo bodo se borili.

Kot že omenjeno, je začel organizirati osvobodilni pokret v ptujškem okolišju narodni heroj Jože Lacko. Še danes ga vidim v duhu, kako mu je žarelo obličje od sreče, ko se je konec marca

1941 vrnil med nas iz koncentracijskega taborišča Bileče ter nas bodril spričo oblakov ki so se zbirali na naši severni meji. Sam pa, rešen preganjanja tedanjih jugoslovanskih oblastnikov, je čutil, da njegov čas prihaja...

Bileča »kraj nesrečnega imena« za številne demokrate, ki so trpeli za svoje napredno prepričanje! Je to malo mesto na črnogorsko-hercegovski meji pri Trebinjah ob izviru Trebinjske. Igralo je precejšnjo vlogo v protiturških uporih, v dobi avstrijske uprave v letih 1878 do 1918 pa je Avstrija zgradila tu številne trdnjave zaradi bližnje meje proti Črni gori. Številni naši rezervni oficirji se še dobro spominjajo trdnjav na Hadži-begovem brdu in drugod. V poslopju omenjenega taborišča je bila namreč dolgo let šola za rezervne oficirje, dokler se ni okrog leta 1938 preselila v Maribor.

V težkih okoliščinah se je začela borba v ptujškem okraju proti nadmočnemu sovražniku. S pridržanim dihom je ljudstvo spremljalo svoje borbe, jim nudilo vso pomoč ter pričakovalo skorajšnjo rešitev, ki pa je bila še daleč... Tako poje narodna pesem o tej dobi:

Zdaj svoboda zlata, si že odpira vrata, se hoče vsak boriti, fašiste zapoditi.

8. avgusta 1942 je prišlo do usodopolne borbe na pacinskih travnikih pri Mosteh, iz katere se je Lacko sicer rešil, vendar so ga Nemci po izdaji kmata Horvata iz Velovlaka rjeli na nedeljo, dne 9. avgusta. Motiv izdaje, ki se tolikokrat ponavlja v narodnih pesmih, je zopet na-

veliko življenje. Pesem takole spremlja borbe za svobodo:

Potoki so zastali, gozdovi zaječali, ko za svobodo junaki so življenje dali.

V Ptujju so jih prignali, pljuvali in suvali, žalostna je zgodovina slovenskega trpina.

O heroju Lacku je bilo že precej napisanega. Morda na bo odve, če dodam na tem mestu še nekaj besed o Lacku — človeku. Odlikovala ga je izredna ljubezen do slovenske zemlje in kot kmečki človek je bil z vsem bitjem povezan z rodno grudo, vendar ne tako, da ne bi pustil tudi drugim živeti. Silno srečen je bil, ko je na primer pripomogel človeku, ki je dolga leta stanoval v njegovem poslopju, do lastne strehe.

Izmed ostalih soborcev, ki jih našteva narodna pesem, je treba omeniti predvsem Osojnika-Kostjo, ki je bil politični komisar ptujškega voda ali slovenjgorske čete. Doma je bil iz Desinc pri Levancih. Padel je od gestapovske krogle na Silvestrovo 1942, potem ko ga je izdal neki Kukovec iz Grajena.

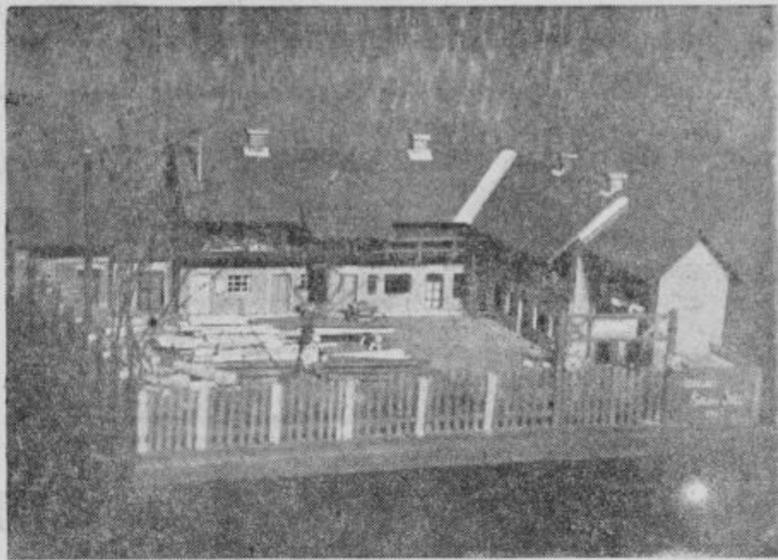
Zelezničar Franc Kramberger, srčno dober človek, čigar ime navaja tudi naša pesem, je padel 8. avgusta 1942 v nesrečni borbi pri Mosteh.

Opevani bratje Reši, trije po številu pa so bili doma od Urbana pri Ptujju iz zelo zavedne družine. Eden med njimi, Vinko, je bil med ustanovitelji naše slovenjgorske partizanske čete, ki je štela spočetka okrog 12 ljudi. Vinko je postal kot podjeten človek komandir te čete, ki se je zelo odlikovala pri mnogih

Okrajno remontno podjetje

PTUJ - Telefon 172

S SVOJIMI OBRATI ČESTITA VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU FLR JUGOSLAVIJE OB DNEVU REPUBLIKE!

Ali ste jih že videli?

Glavna kmetijska dela so končana. Nastopil je čas dolgih jesenskih in zimskih večerov, v katerih tudi kmečki človek rad seže po strokovni ali leposlovni knjigi. Letos bo takšno večerino in nedeljsko branje še zlasti zanimivo, kajti Založba »Kmeč-

katerih azijskih deželah in ljudstvih itd.

Pogled v znanstveni svet nam osvetli vprašanje nastanka in razvoja človeka, seznanja nas z nastankom rude, z morskimi zakladi itd. Našo pozornost bodo vzbudili zlasti članki iz kmetijstva o kmetijskem združništvu, o kemiji v kmetijstvu, o rejli telet, o rastlinski hrani, o vrtnarstvu, pulpiranem sadju, ameriškem kmetijstvu, o sladkorju, o preprečevanju slane, o plavajočih tovarnah maščobe, o prvih atomskih elektrarnah itd. Prav dober je tudi nasvet, kaj naj čitamo ter pogovor z gospodinjami. Zlasti bodo vzbudili privlačnost zanimivi podatki o naši domovini in tudi drugih deželah, o človeku in prvi pomoči ponesrečenim itd. Prav dobrodošli so pa nasveti na 7 straneh o uporabi raznih domačih zdravil. Seveda v koledarju ne manjka še važnih datumov iz kulturne zgodovine, pošne pristojbine, uteži in mere, križanka itd. Med besedilom je tudi mnogo slik, ki pojasnjujejo vsebino člankov.

Koledar je lepo uredil naš znan pisatelj Ignac Koprivec, slikovno pa ga je opremil mladi umetnik Ivan Seljak-Copič. Brez dvoma je tak koledar vsakemu kmečkemu človeku potreben pomočnik in svetovalec, ki ga bo spremljal iz dneva v dan, skozi vse leto.

Travnistiško je zelo težko pripraviti knjiga, ki nam bo izpolnila vrzel v strokovni literaturi za zboljšanje travništva. Priznani kmetijski strokovnjak inž. Gvido Fajdiga nas v tej knjigi seznanja na poljuden in zanimiv način s sestavo in lastnostmi ruše z različnimi naprednimi načini sušenja sena, z naravnim in zasajenim travnikom, s pridobivanjem travnatih semen, z najbolj razširjenimi vrstami plevela, z njegovimi lastnostmi in načini zatiranja, dalje s hranljivimi vrednostmi raznih krm in krmil ter končno tudi z literaturo o travništvu. Vse to je tudi ponazorjeno z mnogimi podobami. Te knjige bodo zlasti veseli naši živinorejci, saj bodo v tem priložniku, ki upošteva najnovejšo znanstveno ugotovitve in praktične izkušnje iz kmetijske naprednih dežel, dobili dobrega svetovaleca za izboljšanje našega travništva in s tem posredno tudi živinoreja.

Vremenoslovje za kmečke ljudi. Nihe ne občuti bolj, kakor kmet, daje ves uspeh njegovega dela in truda odvisen predvsem od vremena, saj mu suša, moča, toča ali slana lahko pobereta ves pridelek. Zato se tudi vsak kmet trudi, da bi čimbolj spoznal vse skrivnosti vremena, da bi se usposobil v napovedovanju vremena in da bi tudi lahko nanj vplival. V tej knjigi, ki je bogato opremljena s slikami, pojasnjujeta dr. Vital Manohin in France Slokan v obliki poljudnega razgovora z vremenoslovcem najvažnejša vprašanja s tega področja. Tu so tudi zbrane ljudske izkušnje in izreki o vremenu ter bo tako to malo vremenoslovje prav zanimivo in prijetno branje.

Ljubezen na odoru je zbirka 4 najlepših povesti kmečkega ko-

roškega pisatelja Prežihovega Voranca, ki nas popelje v svojo ožjo domačijo ter nas v lepem knjižnem jeziku seznanja s težkim življenjem kmečkih ljudi, z njihovimi čustvi, mišljenjem in strastmi. Prikaže nam naše koroške kmečke ljudi take, kakor so v resnici. Kmečki človek bo rad posegal po tej knjigi, saj bo v njej marsikje našel tudi sebe.

Ta zanimiva knjižna zbirka stane samo 300 din, sam koledar pa le 190 din. Knjižna zbirka je na razpolago v vseh kmetijskih zadrugah.

V zimskih mesecih bo marsikdo rad segel tudi po drugih kmetijskih in leposlovnih knjigah, ki jih je izdala edina kmetijska založba »Kmečka knjiga« prav zato, da pomaga našemu kmečkemu človeku pri povečanju kmetijske proizvodnje in zboljšanju njegovega življenja. Čim več bomo kupovali te knjige ter jih brali, tem več bomo znali, tem lažje nam bo delo in tudi tem več cenejših knjig bo lahko izdala zadruga založba »Kmečka knjiga«.

S. P.

STROKOVNI FILMI O CESTNEM PROMETU

Združenje šoferjev in avtomobilnikov LRS priredi v novembru in decembru serijo filmskih predstav o navadah, razvadah, ne-predvidnosti itd. vseh, ki preživijo vsaj del svojega življenja na cesti, to je o peših, motoristih šoferjih, voznikih itd., ter vrsto predstav iz sorodnih področij. To bo prva serija nad vse zanimivih predstav, deloma z barvanimi filmi, ki jo priredi novovodena organizacija za dvig strokovne sposobnosti voznikov motornih vozil, pa tudi za dvig discipline prometa sploh.

Taka predstava, trajajoča dve uri bo v

PTUJU 30. NOV. POPOLDNE.

Kraj predstave in ura začetka bosta pravočasno objavljena na plakatih po mestu in v javnih prostorih, pa tudi pri podružnici navedene organizacije. Vstopnina: le prostovoljni prispevki, ker gre za križne stroške.

ZA ZMAGO ESPERANTA

Še vedno prinašajo esperantski listi poročila o Jugoslaviji. Dalje poročajo o velikih pripravah za konferenco UNESCA, ki bo prihodnje leto v Montevideu. Sploh je Brazilijo zajel val esperantskega gibanja. Enako je na Holandskem, kjer bo 1954 v Haarlemu svetovni esperantski kongres. Do sedaj je prijavljenih že 400 esperantistov iz 20 držav. Tudi po drugih državah se esperanto močno širi. To dokazujejo izdaje raznih prospektov imenovanja ulic in trgov po dr. L. L. Zamenhofu ali »esperanto« v mnogih državah, izjave o koristi esperanta itd. Nedvomno bodo esperantisti širom sveta vzradoščeni nad izdajo knjig v esperantu »Jugoslavija in njeni narodi« ter »Biografija Tita«. Še bolj bodo cenili borbo Jugoslavije za njeno neodvisnost. J. D.

Kmetijsko in vrtnarsko gospodarstvo Ptuj

Ob DNEVU REPUBLIKE slavimo zmago nad vsem težavami, ki smb jih junaško odpravljali s svoje poti v socializem, in kličemo vsemu delovnemu ljudstvu naše domovine v pozdrav:

NAJ ŽIVI IN ZMAGUJE V BORBI ZA SOCIALIZEM
FEDERATIVNA LJUDSKA REPUBLIKA JUGOSLAVIJA!

šel svoje mesto tudi v naši pesmi, ki izdajalca zaslužno tako-le označi:

Znašel se je Judež, Horvat po imenu, je izdal junake, za sramotno ceno.

Mati ti slovenska, izdajalca si rodila, da bi ga že v prvi kopeli utopila.

Po izdaji je Lacko nastopil svojo mučeniško pot. Pretepali so ga in nečloveško mučili do nezavesti, vendar ni klonil da bi izdal svoje prijatelje in pristaje osvobodilnega gibanja. Od srede 12. avgusta je padel čisto v nezavest, iz njegovih ust, ki so tolikokrat hrabrila soborce, ni bilo več besede in tudi zaužiti ni mogel več ničesar. Čez teden dni, 18. avgusta, je ugasnilo njegovo

podvigih ter je pripadala I. Stajerskemu bataljonu. Padel je v bitki pri Mosteh in z njim tudi Lojze Zavec, ki pa se v pesmi ne omenja. Drudi brat Mirko Reš se je tudi udeležil bitke ob Pesnici, se rešil iz te borbe in se zatekel na svoj dom pri Urbanu, kjer se je iz obupa ustrelil ob novici, da so mu Nemci ustrelili ženo v Celju.

Borbe ptujškega voda opisuje podrobneje France Filipič v svoji knjigi: »Pohorski bataljon«, ki je izšla leta 1952 v založbi »Obzorja« v Mariboru. Narodna pesem je zrcalo svoje dobe in izraz narodovega občutovanja. Naj bodo preproste kitice naše pesmi skromen doprinos h gradivu narodnoosvobodilne borbe v ptujškem okolišju.

ka knjiga« je te dni poklonila naprednim kmečkim gospodarjem, gospodinjam in mladini prav lepo knjižno zbirko, ki je bo vesel vsak ljubitelj lepe knjige na vasi.

Predvsem moramo tukaj omeniti »Kmečke knjige«, ki je temelj te knjižne zbirke. Urejen je zelo pestro in slikovno bogato, saj je pri vsakem mesečnem koledarju kar 6 časovno pomembnih slik. Razen tega pa so še pri vsakem mesecu navedena gibanja sonca in lune, spominški dnevi, pregovori in ljudske napovedi ter seveda prostor za važne gospodarske beležke.

Prav obsežen in pester je zlasti drugi del koledarja, kjer nam na uvodnem mestu Edvard Kardelj obuja spomin na veličino Borisa Kidriča. Prof. dr. M. Rupel nas seznanja s prvo slovensko knjigo, katere 400-letnico smo letos proslavili. Prof. M. Topolovec nas prav tako popelje nazaj za celo stoletje ter nam prav lepo osvetli delo priljubljenega ljudskega pisatelja Josipa Jurčiča. Tudi prof. dr. L. Legiša nam toplo orlaše »goriškega slavčka« Simona Gregorčiča, ki je s svojimi domoljubnimi pesmimi že pred več kot pol stoletja opozarjal na nevarnost italijanskega imperializma. Prof. A. Gspan nas seznanja s primorskim pesnikom Srečkom Kosovelom, ki je moral še mlad umreti.

V leposlovnem delu koledarja je objavljena cela vrsta kratkih, zanimivih povesti in kmečkih pesmi, med katerimi sta tudi dve, do sedaj še neobjavljeni Cankarjevi zgodbi. Seveda ne manjka v koledarju tudi poučnih člankov o življenju Eskimov, o slovenskem kmetu v revolucionarnem letu 1848 itd.

Poučno je tudi potovanje skozi zgodovino razvoja človeštva. Seveda še bolj zanimiva so vprašanja naših dni, recimo o mednarodnem sodelovanju v kmetijstvu, o življenju Koroških Slovencev, o prehrambnih vprašanjih na svetu, o ne-

GRADBENO PODJETJE

„DRAVA“

PTUJ - MASARYKOVA 5

NEOAJNI V PREPRIČANJU, DA DOPRINAŠAMO ČASTNI DELEŽ H GRADITVI SOCIALIZMA V FLR JUGOSLAVIJI, POZDRAVLJAMO OB DNEVU REPUBLIKE VSE DELOVNO LJUDSTVO JUGOSLAVIJE S POZDRAVOM: »ŽIVE LA FEDERATIVNA LJUDSKA REPUBLIKA JUGOSLAVIJA!«

DRŽAVNO VELETRGOVSKO PODJETJE S KMETIJSKIMI PRIDELKI

„ROŽNIK“

— ≡ **P T U J** ≡ —

s poslovalnicami:

Cirkovci, Križevci pri Ljutomeru,
Lovrenc na Dravskem polju, Ptuj,
Moškajnci, Murska Sobota, Ormož,
Spuhlja, Starše in Vitomarci

Ob vidnih uspehih, ki smo jih doslej dosegli skupno s kmetijci v trgovini s kmetijskimi pridelki v enotnosti z vsem delovnim ljudstvom bratskih narodov Jugoslavije, kličemo ob

DNEVU REPUBLIKE ~ 29. NOVEMBRU

„Naj živi bratska enotnost jugoslovanskih narodov svobodne, neodvisne socialistične domovine na vsej naši poti v socializem in v vsej borbi proti sovražnikom socialistične demokracije! Naj živi in zmaguje delovno ljudstvo Jugoslavije v vsej neustrašni borbi za svoje boljše življenje!“

Delovni kolektiv

PTUJSKI PROBLEMI

Kako bi zaposlili ženske delovne moči?

Med številnimi drugimi vprašanji se je Ljudskega odbora mestne občine Ptuj 19. novembra t. l. je bila debata tudi o vprašanju, kako zaposliti v bodoče ženske delovne sile v Ptuj. To vprašanje je sprožila tov. Anica Holobar, odbornica OLO in članica OK ZKS istočasno s predlogom, da bi bilo potrebno v Ptuj misliti na predelovalno industrijo. O tem bi morala razmisliti vsa ptujška podjetja. V kolikor pa bi hoteli ženske delovne sile zaposliti brez večjih investicij, je potrebno v Ptuj

zmanjšati ptujsko stanovanjsko stisko. Sedanje brezizgledno stanje stotine prošnjikov za stanovanja sili LOMO Ptuj, da najodločneje zahteva od velikih centr, ki imajo v Ptuj svoje podružnice, da poskrbijo za lastne prostore.

Mladina letnika 1936 in 1937 bo šla v šolo

V kratkem se bo začel izvajati tudi v Ptuj sklep Okrajnega ljudskega odbora in Ljudskega odbora mestne občine Ptuj o dvoletni kmetijsko nadaljevalni šoli mladine letnika 1936 in 1937, ki po izstopu iz osnovne šole ne

Odprava divjega planiranja v letu 1954

Po razpravah o dosedanji praksi »divjega planiranja« na sejah gospodarskega sveta je na seji LOMO Ptuj 19. t. m. tov. Mirko Ogorelec spregovoril o nujni potrebi, da je treba pri družbenem planu in proračunu za leto 1954 posamezne potrebe in postavke tako resno in premišljeno postaviti, da bo vsako divje planiranje nekaterih podjetij in ustanov onemogočeno. Doslej se je dalo še tu in tam iztisniti manjše vsote za rešitev »divjih planov«, vendar vse kaže, da bo potrebno v bodoče ob novih gospodarskih pogojih več resnosti. Pred odločitvijo, katerim potrebam bo potrebno priznati prednost in ktere bodo morale čakati, se bodo morali kolektivni podjetji LOMO Ptuj temeljito pomeniti, preden bodo začeli čepati predvidena in razpoložljiva sredstva.

Spomladi bomo gradili kulturni dom „Jože Lacko“ v Ptuj

Javna diskusija o težavah odbora za graditev ptujškega kulturnega doma, ki se bo najprej omejila na večjo dvorano in nekaj manjših prostorov, je spravila to vprašanje dalje z mrtve točke, ker je odkrila administrativne ovire pri odobritvi načrtov. Končno bo prišlo do graditve v zgodnji spomladi, na kar kaže tudi večja količina opeke, ki je v stavbišču in več milijonov za to pripravljenih denarnih sredstev.

Zene iz Draženc si znajo pomagati

Med ženami vasi Draženc je zelo veliko misla za pomoč domači obrti in za domači zaslužek traven ostalega gospodinjstva in kmetijskega dela. Bavi se s pletenjem rogoznih kltic za Pletarsko zadrugo v Ptuj. Isto možnost imajo tudi žene iz drugih vasi, vendar se za to niso v toliki meri pokazale volje in razumevanja kot žene iz Draženc.

Nočno in nedeljsko delo pri transportu

Tudi v ptujškem okraju je večji del trgovskih in industrijskih podjetij sklenil začasno uvesti nočno in nedeljsko nakladanje in razkladanje železniških vagonov, da bi se s tem izognili večjemu pomanjkanju železniških vozil, kar se redno dogaja v času jesenskih odkupov in večjih transportov goriva in kuriva pred zimo. Za podjetja je to začasna obremenitev, vendar bi v nasprotnem primeru bila škoda zaradi izpada v proizvodnji še večja. Vsekakor je to začasen ukrep, ki bo nepotreben, brž ko bodo težave v transportu odpad- le.

Znižanje cen in težave Ptujške „Delte“

„Delto“ — tovarna perila in konfekcije v Ptuj je znižanje cen tekstilu postavila pred dejstvo, da mora od skupno zniža-

nega zneska 20.697.749 din iz svojih sredstev kriti 5.382.940 din, kar je nedvomno posledica prevelike zaloge blaga. Ta znesek pa bi močno ogrozil situacijo v podjetju. Zato je uprava podjetja sklenila pri Tajništvu za gospodarstvo OLO Ptuj intervirati, da bi se stvar uredila brez obutne škode za podjetje.

Nova železniška proga

Ali bo res prišlo do gradnje železniške proge Ptuj — proga Ljubljana—Zagreb? Verjetno je, ker nam o tem priča dopis Tajništva za gospodarstvo OLO Krško ptujskemu Tajništvu, da se je na prvomereni urad obrnila direkcija železnic v Zagrebu ter ga obvestila o medrepubliški strokovni komisiji, ki se bo sestala in ki bo proučevala predlog načrta gradnje v dolini reke Sotle in Krke. Po tem dopi-

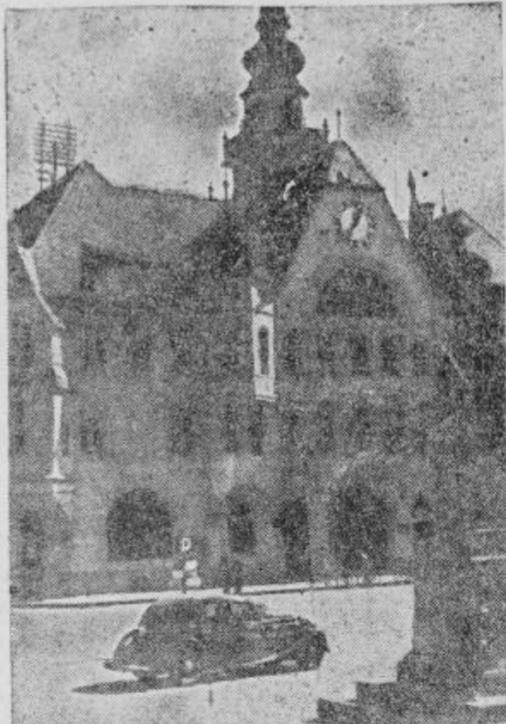
Okrajni ljudski odbor Ptuj

S SVETI IN KOMISIJAMI TER LJUDSKIMI ODBORI OBCIN

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE - 29. NOVEMBRU

VSEM DELOVNIM LJUDEM IN JIM ŽELI TUDI V BODOČE

MNOGO USPEHOV PRI GRADITVI BOLJSE BODOČNOSTI!

razširiti obrtno dejavnost za domače potrebe in tudi za izvoz. Obstoječi obrtni obrati bi se morali vsekakor razširiti po zgledu in valilnega podjetja Avtokaroserija na Bregu, ki je zaslovelo daleč okrog po državi in ki izdeluje lesene predmele za izvoz. Podjetje je začelo s kovačijo, kolarstvom, sodarstvom in je sčasoma prešlo na avtokaroserijo. Z možnostmi je širilo svoj obrat in spremenilo prazne prostore na Bregu v polne delavnice. Pletarstvo, mizarstvo in druge možnosti še niso v celoti izčrpane. Potrebno bo v bodoče v Ptuj in okraju misliti na obrtno kot na industrijsko dejavnost. Temeljito posvetovanje z obrtniki bi pokazalo na razne možnosti, ki jih doslej nismo upoštevali računajoč, da je le industrija sposobna zaposliti večje število delovnih ljudi, zlasti pa ženske delovne moči.

Ptujski kopalci in kopalnice

O problemu, kako bo s ptujskim kopalščem, ki bi ga bilo potrebno obnoviti ob 6 milijonskih investicijah v začetku drugega leta po načrtu, ki ga je poskrbelo Ptujsko olepievalno društvo, še ptujski LOMO ni odločil, ker je potrebna predhodna obširna diskusija med volilci, ki naj pripomore k določitvi, ktere probleme mesta Ptuj je potrebno v splošnem interesu najprej rešiti ob danih možnostih in ktere je mogoče odložiti za nekaj časa. Zdravstvene in higienske potrebe prebivalstva podčrtujejo nujnost vodovoda, kanalizacije, graditve stanovanjskih blokov, je pa zraven tega nešteto potreb, ki jih narekujejo ostale življenske potrebe. Večina članov LOMO Ptuj je načelno za ta načrt, ker smatra, da bi bilo težko odtegniti sredstva drugod in jih uporabiti za graditve novega kopalnišča, ki bi stalo najmanj 50 milijonov. Prva debata o tem načrtu je pokazala, da mora predhodno o njem razmisliti in spregovoriti glede na potrebe sredstva mestno prebivalstvo in da je za to in drugo potrebna široka anketa.

Brez novogradenj bo težko rešiti stanovanjsko stisko

Na zadnji seji 19. t. m. je LOMO Ptuj zavzel odločno stališče, da je nujno potrebno, da pride v Ptuj v prihodnjem letu do graditve poslovnih prostorov za podružnico Narodne banke in obenem stanovanjskih prostorov za njene službenice. S tem stališčem je bilo potrjeno stališče LOMO Ptuj v dopisu, ki ga je že 25. VIII. t. l. poslal Glavni centralni NB Beograd s predlogom, da ta poskrbi za investicijski kredit za graditev bančnega poslojpa v Ptuj 1954. leta, ki bo pomagalo v primeru obliki

obiskuje nikake šole, zlasti mladine, ki dela v kmetijstvu in gospodinjstvu in se tudi od te zaposlitve preživlja. Predavanja te šole bodo pozimi 2 do 3 krat na teden. Pouk bo brezplačen. Praktično bodo delali poletni v določenih dnevih. Pol časa šole bo porabljenega za praktično delo, ostali čas pa za predavanje iz zdravstva, gospodinjstva, slovensčine, računstva, prirodopisa, zgodovine in družbeno moralne vzgoje. S temi kmetijskim nadaljevalnim dvoletnimi šolami bo dana letniku 1936 in 1937 možnost dviga splošne izobrazbe. Razvoj kmetijstva zahteva primerno izobraženost tudi od ljudi, ki so v njem zaposleni, enako pa naprednejše gospodinjstvo, ki zahteva od vsake bodoče gospodinjke, da bo znala pametno vzdrževati in urejati gospodinjstvo. To dvoletno šolanje je za ta letnika obvezno.

Brez take šole bi bila mladina, ki je zaposlena v gospodinjstvu in kmetijstvu v primerjavi z obrtniško mladino in mladino, ki je zaposlena v industriji, kjer se mora tudi izobraževati, prikrajšana pri izobrazbi, še bolj pa v primerjavi s srednješolsko mladino.

TRGOVSKO PODJETJE NA DEBELO - NA DROBNO

»PRESKRBA« - PTUJ

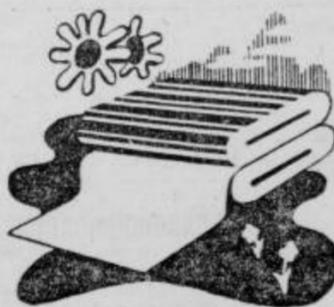
Tekoči račun pri Narodni banki Ptuj, števil. 643-T-63 — Telefon 27

S poslovalnicami:

- »NAMA«, špecerija, Kvedrov trg
- »Delikatesa«, Slovenski trg
- »Veleblagovnica« MERKUR«, Krekova Manufaktura »ZVEZDA«, Srbski trg
- »Špecerija«, Srbski trg
- »Papirnica-Galanterija«, Slomškova
- »Steklarna«, Slovenski trg
- »Klobučarna«, Lackova ulica
- »Špecerija pri Dravi«, Hrvatski trg
- »Manufaktura-Galanterija«, Lackova 5
- »Usnje-Čevlji«, Kvedrov trg
- »Koloniale«, Slomškova
- »Specerija pri sejnišču«
- »Specerija na Bregu«, Poslovalnice Kidričevo
- » Ormož
- » Majšperk

V prizadevanju, da bi v vsem čimbolj služili delovnemu ljudstvu naše domovine, kličemo v pozdrav ob Dnevu republike: Živela Federativna ljudska republika Jugoslavija s predsednikom tov. Tit... na čelu! Naj živi in zmaga v borbi za socializem delovno ljudstvo neodvisne Jugoslavije!

Kolektiv »PRESKRBE«

ustanovitvi in delu trgovskih podjetij, ter da se lahko ustanovijo gostinski obrati le kot samostojna državna podjetja z delavskim samoupravljanjem. Po tej odločbi bi se moral obrat takoj zapreti oziroma spremeniti v samostojno državno podjetje.

Boljša luc v Vičavi

Potrošniki električnega toka na Vičavi se čisto pritočujejo nad slabim tokom v večernih urah ter zvrčajo krivdo za to na pomanjkljivost omrežja. Kot smo zvedeli na tozadovno merodajnem mestu, na Vičavi ne bo omrežje okrepljeno, ker bo v letu 1954 zgrajena v Grajeni transformatorska postaja, na katero bo potem priključeno celotno omrežje Orešja. S tem pa bo tudi na Vičavi dovolj energije za dostne napetosti.

Cene na ptujškem trgu

v sredo, dne 25. novembra 1953, za liter, kilogram ali komad.
Vrtine: čebula 30, česen 150, rižol luščeni 80, hren 30, krompir 10, koleraba 20, karifjola 50, peteršilj 30—40, pesa rdeča 20, por 20, redkev 10, solata 25, špinata 40, zelje rdeče 10, zelje v glavah 3 do 5, zeler 35, ohrovt 10, korenc 40, repa kisa 16.
Maščobe: maslo surovo 400, zaseka 250.
Zitarice: koruza 25, proso 30, pšenica 40, zdrob koruzni 40, kaša ajdova 100, kaša prosena 60.
Perutnina: kokoši 350—400, purani 500—800, piščanci 250—500.
Sadje: hruške 40, jabolka 40, orehi 120.
Mleko in mlečni izdelki: mleko 20, smetana 120, sir 70.
Razno: Jajca 14, gobe lisičke 40, med 280.
Cene pri Rožniku, Ptuj: jabolka 32-35, hruške 30, orehi 120, čebula 25, česen 130, krompir 9.

Nova podmornica na atomski pogon

Prvi dve atomski podmornici, ki jih dokončujejo v ameriških ladjedelnih »Nautilus« in »Sea Wolf«, bosta tmeli pod vodo brzino okoli 35 morskih milj na uro. Najhitrejša podmornice iz druge svetovne vojne so pod vodo razvijale največ 15 vozlov na uro. Ameriška komisija za atomsko energijo je javila, da ima v projektu še boljši reaktor, ki bo omogočil še mnogo večje brzine pod vodo, in sicer 45 morskih milj. Primerjajte to brzino z najhitrejšimi ladjami na svetu, ki imajo komaj okoli 35 do 40 milj.

TRGOVSKO PODJETJE

Les

ODKUP LESA, TRGOVINA S POHISTVOM, LESOM, KURJAVO IN GRADBENIM MATERIALOM

OZZ PTUJ

Telefon šte. 138

Narodna banka Ptuj 643-T-255

Osemu delovnemu ljudstvu čestitamo k prazniku 29. novembru - Dnevu republike ter priporočamo naše kvalitetne izdelke

Med markovskimi lovci je res prijetno

Kakor smo zvedeli, je bil 15. t. m. v markovskem lovišču uspešen lov domačih lovcov, ki se ga je udeležilo tudi nekaj lovcev iz Ptuja. V tej zvezi smo vprašali za vtise o tem lovu strastnega lovca tov. Trampuža Lojzeta, kapetana JLA iz Ptuja, ki nam je na tozadevno vprašanje tako odgovoril:

»V nedeljo, 15. t. m., smo imeli lep lovski dan. Zbrali smo se v zgodnjih jutranjih urah. Prišli so lovci s področja Markova pa tudi nekaj lovcev iz Ptuja. Prehodili smo zanimivo markovsko lovišče in imeli tudi bogat plen.

Po vtisu, ki sem ga dobil ta dan, se mi zdi važno omeniti, da vlada v tej družini pristna tovariška družabnost pa tudi kritičnost, ko pridejo na rešeto razni lovski problemi. Presemetila me je razlika med odnosi v tej družini in v drugih družinah. Iz resnih predlogov po prijetni in plodni diskusiji pa sem videl, da se člani te družine temeljito pomenijo o lovskih vprašanjih. Razumljivo je, da ne zmanjka humorja o izletu na šnefe, ki je pristen zlasti pri starejših lovcih.

Po lovskem pohodu je prišlo do živahne debate o nabavi plemenskih lovskih pisic. Za vsakega lovca je to dokaj zanimivo vprašanje, še bolj pa pomenek o škodljivcih in ukrepih za omejevanje njihovega dela. Pomenili smo se tudi o po-

manjkanju fazank, ki bi jih morali nakupiti in na tem terenu razmnožiti. Debata se je razpletala z vprašanji na vprašanje. V ospredju so bile te parlamentarne volitve.

V sredi med nami je bil tudi tov. Kafol, izkušen lovec, ki ga družina zelo spoštuje in tudi upošteva njegove nasvete. Predsednik družine in lovec tov. Kafol zna pravilno usmerjati delo družine. Kritično gleda družina na takega lovca, ki skriva puško v koruzo, če sreča drugega lovca. Sicer pa vlada v družini popolno medsebojno zaupanje, kar se odraža tudi po tem, da se medsebojno ne nadzirajo, kar je sicer navada v nekaterih drugih družinah.

Prijeten lovski dan je končal z okusno lovsko večerjo v prijetnem tovariškem razpoloženju. Namen dneva je bil krepiti tudi lovsko tovarištvo in ta namen je bil tudi dosežen. Prepričan sem da bi tako stanje našel v večini lovskih družin v okraju, potrebno pa bo oditi tudi k tistim, ki so jim še potrebne izkušnje drugih družin pri urejanju in utrjevanju tovariškega razpoloženja v mlajših lovskih družinah.

ALI STE ŽE poravnali naročnino?

Oskrbnina za začasno nezaposlene

(Pojasnilo)

Glede na stalne pritožbe posameznikov glede oskrbnine za začasno nezaposlene opozarja ptujška Posredovalnica za delo sledeče:

Do oskrbnine za časa nezaposlenosti imajo pravico samo osebe, ki izpolnjujejo pogoje, kot jih predpisuje Uradni list FLRJ, šte. 21, z dne 14. aprila 1952 — člen 4., ki govori, da ima pravi-

co do 50 odst. oskrbnine za časa nezaposlenosti vsak tisti delavec ali uslužbenec, če ima dve leti nepretrgane delovne dobe. Kot taka se delovna doba šteje tudi, če je v tem času prekinil delo in se v 30 dneh ponovno zaposlil. Če ima v delovni dobi presledek, ima pravico do oskrbnine le, če s potrdilom podjetja ali delovno knjižico dokaže, da

K članku „Neverjetna brezbržnost v KZ Cirkulane“

V 47. št. Ptujškega tednika z dne 20. nov. 1953 je pisec pod gornjim naslovom napisal članek, v katerem graja uslužbenstvo, da ni bilo v KZ Cirkulane olja za zamenjavo in da morajo ljudje hoditi daleč drugam zamenjavati oljarice, namesto da bi jih zamenjali v svoji zadruzi; knjigovodja pa si naj zapiše na svoj račun vse kletvice prizadetih.

Pisec članka ni bil toliko vesten, da bi se informiral v upravi KZ, kakaj ni olja za zamenjavo. Ko bi se prepričal, bi lahko javno kritiziral. Tako pa s svojim dopisom blati po krivici vodilne uslužbenke v KZ, čeprav se trudijo po svojih močeh, da bi zadovoljili članstvo. Če bi bil dopisnik prišel v pisarno KZ, bi lahko zvedel, da so poslovdnje in knjigovodja najmanj šestkrat urgirali pri okrajnem zastopniku Tovarne olja za dobavo olja, kar lahko

on potrdi. Dalje sta bila v času zamenjave v tej jeseni prejeta že dva soda olja. V pisarni KZ se nahaja dopis Tovarne olja Slov. Bistrica, v katerem se tovarna oprošča, da se ne more dati več olja za zamenjavo, ker je morala po dispozicijah gospodarskega sveta LRS dati večje količine olja za široko potrebo, za zamenjavo pa so na razpolago le manjše količine. Pač pa bo v najkrajšem času postregla tovarna z dostojno količino olja za zamenjavo. Dva dni pred objavo gornjega članka je tovarna poslala KZ soda olja za zamenjavo.

Takšna je torej resnica! Pisec članka priporočamo za drugič, da si ne bi domišljjal, da samo on skrbi za haloško ljudstvo, in mu svetujemo, naj ne gleda s takim nezaupanjem na soljudi, ki skrbijo tudi zanj. Drugič naj se bori z odprtim obrazom in svojim polnim imenom.

Oglašujte v Ptujskem tedniku

Mladinci predvojaške vzgoje v Trnovski vasi

Nesreča ne počiva

Ptujška bolnišnica je v zadnjem času dala pomoč naslednjim onesrečencem: Zelenko Ožbalto iz Rogoznice (poškodbe roke), Orlač Jožici z Brega pri Ptuj (padeč), Bračič Anici iz Vidma (poškodbe hrbtenice), Francu Vidoviču iz Gorisnice (figla v palcu), Mercu Ludviku iz Ptuja (poškodbe na roki), Kise-

laku Lovru iz Kungote (padel je s kolesa), Kranjcu Tomažu iz Novo vasi (v vodnjaku ga je zasulo), Dominko Lizi iz Cvetkove roke), (konj jo je udaril), Bosilu Antonu iz Spodnjega Leskovca (padel je s skednja), Bezjaku Alojzu iz Spuhlje (cirkularka mu je odrezala prste), Mastenu Ivanu iz Goričaka (padel je pod voz), Ve-

seliču Martinu iz Trgovišča (padel je pod voz), Režeku Martinu iz Ceremož (drva so se podrla nanj), Petku Francu iz Slovenje vasi (preteplil so ga), Narat Rozaliji iz Zamušan (padla je s kolesa), Fekonja Jožici iz Brebrovnika (opekla se je pri štedilniku), Bezjaku Alojzu iz Male vasi (napadli so ga neznanec), Jejanec Antonu iz Kidričevega (padel je s kolesa), Brglez Ceciliji iz Ši-kol (poškodbe leve roke).

DRAGI „TOTI“ Iz zadnje številke »Totega lista«

Jaz sem si neka pametnega zrajta, vi mi pa lahko pomagata, kaj bi to vsi lidje zvedli, na kaj sem jaz gor priša. Poglednite, če grete v kino, če gledate film aj pa če med predstavo dremlete, pa če grete domu, ste zažihrani za odškodnino, če se vam kaj zgodi. Al če berete kerebodi kajtenga ste tudi zažihrani! Za 1 dinar plačila lahko dobite tudi taužnt odškodnino. Keri si je to zmisla, je pač pameten Vete, jaz sem misla, kaj bi to tudi lahko bilo v gostilnah. Tisti, ki radi pijemo, pač gvišno gremo v gostilno To je leži dokazati kak pa to aj sem ša v kino aj če sm šteja časopis! Pri pijaci bi te tudi lahko plača 1 dinar za zažihraje Te pač kelnerce nebi zbirale dinarov za svoj žep Bogme bi bilo boljše, kaj bi DOZ doba od vsakega, ki pride pit,

po 1 dinar. Kejko ljudi je že prišlo z gostilne domu z razbito lobajo. V kini nemreš dobiti glaža v glavo, aj pa z nožem v hrbet. Dosti jih nemič nemre iti domu, kaj jih odpelajo direkcion v špital. Vite, če bi plača 1 dinar pri pijaci, bi le bija zažihrani. Zenske pa se tudi ne bi več tejkjo na nas jezile. Vete pa se to! Vsi gostilničari vena ne bi hteli dati svojih lidi zažihrati, zato pa bi vsi boj šli pit v tisto gostilno, ki bi pobirala zažihrovaje! Napišite to v »Totem«, pa te vidli, kaj sva naredla vejko reč. DOZ de zasluža, mi mo plačali, zadovoljni do trezni pa tudi tisti, ki de kaj po glavi doba. Keri te nakožuha, težko od jega kaj dobiš, te pa si moraš hkonci še vse sam plačati ...

Tvoj Priek Stef

Zivel 29. november,
praznik rojstva naše republike!

TOVARNA OLJA SLOVENSKA BISTRICA

Telefon šte. 7

proizvajajo razne vrste

olja:

bučno,

repično,

sončnično

ter oljne

nogače

Nekaj misli iz Tovarne volnenih izdelkov v Majšperku

O delovnem kolektivu Tovarne volnenih izdelkov v Majšperku le redko kaj najdemo v našem časopisu, čeprav so proizvajalci Tovarne volnenih izdelkov iz mikane in česane volnene preje, po svoji kvaliteti znani ne le samo v Sloveniji, marveč v celji FLRJ, zato je prav, da to storim na doseganje uspehe ob 29. novembru.

V letošnjem letu je imel delovni kolektiv z delavskim svetom in upravnim odborom na čelu največ skrbi s prodajo svojih zaloz izdelkov ki so z ozirom na kvaliteto materiala in izdelave sorazmerno dragi. K sreči se je prodaja po zadnjem znižanju cen tekstilnemu blagu in znižanju stopnje akumulacije bistveno izboljšala. V celoti to ne bo moglo popraviti zamujene.

Za organizacijo prodaje ima tovarna poleg dobro urejene komercialne službe še tri trgovske potnike, ki prodajajo izdelke tovarne po vsej FLRJ in moderno urejeno skladišče v Zagrebu s kapaciteto 20.000 m.

Veliko števil odjemalcev, ki presega 400 trgovskih podjetij, daje komercialnemu oddelku polne roke dela, saj mora pri normalnem poslovanju prodati mesečno okrog 30.000 metrov mikanih in česanih tkanin, kar znaša mesečno proizvodnjo tovarne.

Kot največje odjemalce Tovarne volnenih izdelkov beležimo trgovska podjetja »Tekstil-Obutev« v Ljubljani, »Volna« Ljubljana, »Tekstil« Ljubljana, »Zarjse Maribor«, »Moda« Maribor, »Preskrba« Ptuj, »Tekstil Promet« Zagreb, »Napred« konfekcija Zagreb, Trgovsko podjetje »Beograd« Beograd, »Tkanina« Beograd itd.

Delavski svet in upravni odbor se zavedata svoje dolžnosti in je v letošnjem letu sprejeto že vrsto sklepov za izboljšanje delovnih pogojev. Tako je iz sklada za samostojno razpolaganje in iz dela dobička dovršil

moderne obratne delavnice, ki so bile prej v temnih in nehigienskih prostorih. V teku so tudi obsežna dela za izboljšanje stanovanjskih pogojev delavstva. Tako gradimo v letošnjem letu 4 dvostanovniške družinske hišice, kjer bomo pridobili 8 modernih družinskih in 12 samskih stanovanj. Ta bodo naslednje leto sposobna za vselete. Z adaptacijo hiše na bivši ekonomiji v Majšperku smo pridobili 1 družinsko in 3 samska stanovanja. Pravtako je v letošnjem letu obnovljen tovarniški stanovanjski blok s 15 družinskimi in 10 samskimi stanovanji. Upamo, da bomo v naslednjem letu z dograditvijo stanovanjskih hiš vsaj delno omilili stanovanjski problem, ki postaja iz dneva v dan bolj pereč, če računamo, da dober del delavcev nima lastnih stanovanj.

Delavski svet bo pa moral počasi misliti na obnovo strojne parka, ki je že delno zastarel in ne spada več v moderno tekstilno tovarno. Za letošnje leto je predvidena nabava novega sušilnega stroja, ker je dosedanja popolnoma dotrajala in ima tovarna z njim samo v enem letu okrog 20 milijonov dinarjev škode, odnosno izgube na proizvodnji. Isto je z ureditvijo laboratorija, katerega tovarna do sedaj ni imela in s pomočjo katerega bomo lahko znatno izboljšali kvaliteto barv naših izdelkov.

V kolektivu je živo kulturno-prosvetno delo, ki se odvija v okviru SKUD »Anton Ingolič«. Dramska družina je s svojimi nastopi znana tudi izven meja ptujskega okraja, saj je že gostovala tudi v Mariboru in celo v Varaždinu. V letošnjem letu je ustanovljeno TVD »Partizana«, ki pa še ni začelo in je za sedaj aktivna samo odbojarska sekcija. Upamo, da bo čez zimo tudi TVD »Partizana« zaživel, če bo Tovarna volnenih

izdelkov držala obljubo in dala »Partizanu« za teovadnico na razpolago svojo sindikalno dvorano. Planinsko društvo je zelo agilno. V letošnjem letu je imelo že vrsto krajskih in daljših izletov, kjer so si člani ogledali lepote naših gor in prelepe slovenske zemlje.

Pozabiti ne smemo tudi mladinske organizacije, ki je letos pod novim vodstvom posebno zaživila in živo sodeluje tudi na političnem polju izven tovarne. Uprava tovarne daje tudi vso pomoč mladinski organizaciji, ker se dobro zaveda poslanstva, ki ga ima mladina v naši družbeni skupnosti.

Na koncu še nekaj besed za tiste, ki jim je tovarna in vse, kar je v zvezi s tovarno in v peti, češ, saj od tovarne nič nima, imajo itd. Take in slične bi spomnil samo na to kaj bi bilo s tukajšnjim prebivalstvom, če bi lepega dne v Majšperku prenehale obratovati obe tovarni, ki sedaj zaposlujeta povprečno 550 ljudi iz najrevnejšega predela Haloz, ki nimajo možnosti druge zaposlitve, a dobijo v tovarnah zaposlitev in kruh zase in svoje družine. Navadno pozabljajo, da se izplača delavcem in nameščencem v Majšperku vsak mesec na račun plače in otroških doklad nad 4 milijone dinarjev in da se za ta znesek izboljša življenjski standard vsega okoliškega prebivalstva. Radi pozabljajo, da vse komunalne izboljšave, ki se napravijo s pomočjo tovarne, kot na primer gradnje stanovanj, prosvetnih in kino dvoran, cest in mostov itd. služi celotnemu tukajšnjemu prebivalstvu in ne samo tovarniškemu delavcem. Mislim, da ne pretiravam, če trdim, da je ravno zasluga tovarne, da majšperska kotlina z dneva v dan dobiva lepše lice in da se ravno s pomočjo tovarne tukajšnji živel počasi, a vendar vztrajno prevzgaja v zavedni in enakopravni del naše socialistične družbe. S. M.

Rojstva v Ptuj

Zupančič Katarina, Sp. Hajdina 53 sina Danila; Mohorko Neža, Ceremošice 72 — Ivana; Zorec Marija, Placar 12 — Marijana; Strgaršek Helena, Ljutomer, Ormoška 14 — Zlatka; Simenko Angela, Pobrežje 31 — Elizabeta; Strgar Neža, Krčevina 82 — Davorina; Korotaj Jožefa, Kidričevo — Slavico; Kranjc Marija, Sovjak 12 — Marijo; Fartely Jožefa, Cirkulane 74 — Irmo; Vrečar Neža, Štuki 13 — Silvo; Zidar Kristina, Jelovec 61 — Danijela; Horvat Genovefa, Kozminci 14 — Kristino; Čuš Ivana, Dornava 2 — Ivanko; Meško Antonija, Ptuj, Prešernova 21 — Albino; Terbuč Kristina, Preseka 22 — Marijo; Repinc Marija, Apače 99 — Marijo; Lenart Katarina, Slovenja vas 38 — Jeri-

co; Mesarič Erna, Spodnji Breg 35, Ptuj — Stanislava; Kramberger Olga, Kidričevo — Marjanco; Gorjanc Martina, Sitež 22 — Marijo; Segula Angela, Zabovci 18 — Slavico; Vučak Ljudmila, Ptuj, Ljutomerska 14 — Borisa; Dragovič Julka, Vinica 16 — Janca; Kamenšek Angela, Ceremošice 9 — Elizabeta; Mikša Terezija, Ormož 60 — Franca; Korenjak Marija, Ptuj, Cankarjeva 4 — Slavico; Fideršek Marija, Preša 14 — Karla; Zelenik Ana, Spuhlja 115 — Franca; Turk Ana, Dornava 2 — Mojco; Marinič Marija Ključarovič 2 — Marjano; Zajdelca Elizabeta, Kokolanjšček 12 — Elizabeta; Kurnik Terezija Podvinc 101 — Danico;

Poroke v Ptuj:

Horvat Maks, Ljubljana, Smartinska 22 in Bratušek Marija Sp. Breg 172, Ptuj; Kiralji Pal. Beograd in Fridauer Katarina, Ptuj, Sp. Breg 180; Kukovec Franc, kleparski pomočnik Orešje 14 in Skrbiš Silva trgovska pomočnica Krčevina 54, Ptuj; Artenjak Feliks, Ptuj, Murkova 4 in Voglar Neža Brstje 33, Ptuj; Oslaj Ivan, Askerčeva, Ptuj in Horvat Ivan, Spuhlja 88, Ptuj.

Smrti v Ptuj:

Patl Gera, roj. 1876 Ptuj, Nova cesta 11; Bednički Zdenka, roj. 1953 Kidričevo; Petrič Vladimir, roj. 1953, Trdobjci 27; Paveo Ana, roj. 1953, Sedlaček 5; Arnuš Ivan, roj. 1953, Sp. Velovlak 42; Mawola Jože, roj. 1869, Ptuj, Rogozniška cesta 44; Lipičar Emilija, roj. 1905, Ptuj, Askerčeva 5; Skuhala Jelka, roj. 1953, Ptuj; Mahmudov Janez, roj. 1953, Ptuj.

MALI OGLASI

Prodajam tri suhe hrastove plohe, primerne za izdelavo stavbenega pohištva. Vinko Crnko, Krčevina 26, pošta Grajena.

Polovično violino vzemem v najem proti odškodnini ali pa jo kupim. Naslov v upravi lista.

Prodajam italijansko športno kolo. Vičava 46.

RAZGLAS

Avto-moto društvo v Ptuj bo v začetku meseca decembra začelo s soferskim tečajem.

Prijave sprejema od 1. decembra 1953 tovariš Rudi Novak na LOMO, soba šte. 8.

25 arov n/ive na Spodnjem Bregu prodaj. Vprašajte v upravljalni listi.

DELOVNI KOLEKTIV TRGOVSKEGA PODJETJA

„ŽELEZNINA“

PTUJ

ČESTITA OB PRAZNOVANJU 10 OBLETNICE DNEVA REPUBLIKE DELOVNEMU LJUDSTVU PTUJSKEGA OKRAJA ZA NJEGOVE VELIKE USPEHE V NAPORIH ZA SVOJE BOLJŠE ŽIVLJENJE, ZA SOCIALIZEM, V TEM ZGODOVINSKOPOLITIČNEM OBDOBJU VSEH NAŠIH NARODOV!

Podjetje nudi v svojih prodajalnah — na drobno in veliko: Vse vrste železnice in kovinskih izdelkov, kakor: emajlirano posodo, štedilnike, peči, kmetijske stroje itd., lovski smodnik, razstreliva, lovsko municijo in pirotehnični material, kolesa in kolesne dele, vodovodno-inštalacijski material, elektromaterial, usnje in usnjarske potrebščine ter kurivo, cement, apno in gradbeni les — po najnižjih dnevni cenah!

Potrošnja v poletnih mesecih

Ko smo pred določnim časom ugotavljali potrošnjo za drugo tromesečje letošnjega leta, nismo mogli mimo ugotovitve, ki so kazale splošen porast količin, ki so bile potrošene. Za drugo tromesečje je bilo to samo po sebi umevno: lanskoletna suša je bila vzrok temu, da je bil mnogo večji del prebivalstva v mesecih pred novo žetvijo glede prehrane vedno bolj in končno izključno navezan na državni sklad živil, ki jih je nabavljala v trgovski mreži, kakor bi bil sicer, če bi bila lanska letina normalna. Bilo je pričakovati, da bo v tretjem tromesečju, ko prihaja na trg že vrsta pridevkov tekočega leta, v trgovski mreži živilske stroke zabeležen določen padec. Ta padec bi gotovo tudi nastopil. Toda pri tem je treba upoštevati, da je bila cena vrsti živil v drugem tromesečju glede na težava po suši precej nad normalo (beli kruh, bela moka) in da je bila potrošnja kljub na videz visokim številkam na posameznika sorazmerno nizka. Ponoven porast v tretjem tromesečju je torej razumljiv in ga ne motivira samo večja tržna ponudba, temveč tudi močno znižane cene nekaterih artiklov, kar je razvidno tudi iz skupnega izkupička: v drugem tromesečju manjša potrošnja kot v tretjem, izkupiček pa kljub temu za okrog 4,5 milijonov dinarjev višji kot v tretjem tromesečju.

Pri živilih je predvsem viden porast potrošnje belega kruha in moke (Kruh: II. tr. 34.897 kg, III. tr. 150.146 kg; moka: II. tr. 97.230 kg, III. tr. 134.774 kg); masti (II. tr. 48.658 kg, III. tr. 65.108 kg); svežega mleka: (II. tr. 275.096 l, III. tr. 391.300 l); svežega in suhega mesa, sladkorja, soli, alkoholnih pijač in drugega. Nasproti temu pa beležimo v istem času padec pri črnem kruhu (II. tr. 676.377 kg, III. tr. 463.186 kg); krompirja (II. tr. 33.374 kg, III. tr. 5.277 kg); olju, kavi in drugih manj pomembnih artiklih. Skupno so plačali potrošniki za živila v tretjem tromesečju 181.550.000 din, napram 185.956.000 din v drugem.

PADEC V NAKUPU TEKSTILA

Dočim je bilo v drugem tromesečju nakupljenega tekstilnega blaga za 96.514.000 din, je bilo v tretjem tromesečju iztržnih 92.431 tisoč din. Te številke pa nas ne smejo zavesti, da bi mislili, da je bilo zaradi tega tudi količinsko manj prometa. Nasprotno! Oglejmo si samo nekaj števil, pa bomo videli, da je v tretjem tromesečju šlo v promet celo več blaga, le da po nižjih cenah, ker se je v tem času začelo uveljavljati zniževanje cen tekstilnega blaga. Tako je bilo v drugem tromesečju prodanega: bombažnih tkanin 63.003 metre, v tretjem pa 65.312 metrov, volnenih tkanin

6.608 m in v tretjem 7.882 m, trikotaže v drugem 12.681 kosov in v tretjem 13.305 kosov, naspornito pa je bilo prodanih manj svilenih tkanin, kar je z ozirom na letni čas razumljivo.

OSTALE POTREBŠČINE

Usnja in usnjenih izdelkov je bilo prodanih v tretjem tromesečju za 31.694.000 dinarjev, v drugem pa za 30.645.000 dinarjev, kuriva v III. tr. za 11.307.000 din in v II. tr. za 7.500.000 din, kovinskih izdelkov: III. tr. za 18.314.000 din, II. tr. za 30.882.000 din, itd. ali skupno za živila in vse ostalo v III. tr. za 463 milijonov 882 tisoč din, napram drugemu tromesečju, ko je bilo iztržnih 463 milijonov 882 tisoč din, da je od celokupnega prometa šlo skozi trgovske obrate državnega sektorja v tem obdobju za 327 milijonov 194 tisoč din, zadržnega za 117.685.000 din, v drugem tromesečju pa državnega 320 milijonov 132 tisoč din in zadržnega 136.234.000 din, kar je z ozirom na to, da se prvi uveljavlja v mestih in industrijskih središčih in drugi na podeželju, popolnoma razumljivo.

In alkoholne pijače? V juliju, avgustu in septembru smo v okraju popili za 39.505.000 din, napram 37.849.000 din v drugem tromesečju, brezalkoholnih pa za 3.139.000 din, napram 3.409.000 danih 462.021.000 dinarjev.

29. NOVEMBER 1943 — 29. NOVEMBER 1953

ZMAGA

(Odlomek iz knjige: Vladimir Dedijer: Josip Broz-Tito, prispevki za življenjepis)

Leto 1943 je bilo prelomnica v drugi svetovni vojni. Hitlerjeva usoda je bila zapечатena. Na Vzhodu je Rdeča armada vse bolj in bolj napredovala od Stalingrada in gonila pred seboj nacistične divizije. Zavezniki so Afriko očistili Rommelovih čet, Italija ni bila več sposobna za boj. Bilo je le še vprašanje časa kdaj bo Hitler kapituliral.

V Jugoslaviji je ljudstvo željno pričakovalo konec trpljenja, požiganja, bombardiranja, prelivanja krvi... Velike zavezniške zmage so dajale upanje, da se bliža konec vojne. Kako so jih ljudje slavili, kako so sprejeli vest o padcu Mussolinija, kako so praznovali osvoboditev Kijeva dne 6. novembra 1943! Vrhovni štab je bil takrat v Jajcu. Milovan Đilas je poslušal tisti večer napovedovalca Levitana, ki je bral v moskovskem radiu Stalinovo povelje o osvoboditvi Ukrajine, pa je stekel na ob-

zidje starega gradu in trkral ustrelil iz revolverja v zrak, kakor je stara črnogorska navada, kadar se naznanja kaj veselega.

Tudi partizani v mestu so slisali, da je Kijev osvobojen, ko pa je Đilas s trdnjave naznanil novico, so začeli streljati, najprej z revolverji, pa s puškami, s strojnimi, da je vse mesto grmel od strelcev. Ljudje so prišli na ulice sprjeli so se v kolo, streljali pa niso prenehali. Tito ni vedel, kaj je, šel je iz sobe, streljali pa so bolj in bolj. Ko so streljanje slisali partizani na okoliških položajih, so začeli streljati celo s topovi. Celo uro je trajalo, da je nastopil mir. Po telefonu so letala povelja, dajali so pojasnjevanja. Ta večer so porabili streliva, kakor v kaki bitki. Vsak strel pa je bil dragocen — saj so vsakega morali iztrgati sovražniku.

Tako veselje je prevzemalo vojsko in ljudstvo jeseni 1943,

ko je Narodnoosvobodilna vojska po uspešno odbitih dveh težkih nemških ofenzivah štela okrog 300.000 borcev. Osvobodeno ozemlje je znašalo že polovico Jugoslavije. V partizanskih krogih so na široko razpravljali o tem, kako naj se okrepe dotedanje pridobitve. CK KPJ je sklenil takoj po kapitulaciji Italije, da so skliče AVNOJ, ki naj bi ustrezno sklepal gledečasne vlade nove Jugoslavije.

Ze v oktobru 1943, ko se je razvedelo, da se sestaneje v Moskvi angleški zunanji minister Eden ameriški zunanji minister Cordell Hull in komisar za zunanje zadeve ZSSR Molotov, je poslal Tito v Moskvo naslednjo brzojavko: »V zvezi s pripravami za konferenco predstavnikov ZSSR, Anglije in Amerike se bo prav verjetno govorilo tudi o Jugoslaviji.

V zvezi z tem prosim, sporočite vladi ZSSR sledeče: Antifašistični svet Jugoslavije, Hrvaške in Slovenije ter Vrhovni štab NOV in POJ so me pooblastili, da izjavim: Prvič Ne priznavamo niti jugoslovanske vlade niti kralja v izogovastvu ker že dve leti in pol in tudi sedaj podpirajo okupatorjevega sodelavca in izda-

jalca Dražo Mihajloviča ter osi-

sijo sprito tega vso odgovornost nad narodi Jugoslavije. Drugič Ne bomo dovolili, da pridejo v Jugoslavijo, ker bi to pomenilo notranjo vojno.

Tretjič Govorimo v imenu ogromne večine ljudstva, da želimo demokratsko republiko, ki se naslanja na narodnoosvobodilne odbore.

Četrtič Edina zakonita ljudska oblast so v zadnjem času narodnoosvobodilni odbori z antifašističnimi sveti na čelu.

Tako bomo izjavili tudi angleški misliji pri našem štabu. Angleški general nam je že sporočil, da se angleška vlada ne bo dosti zavzemala za kralja in pobeško jugoslovansko vlado.

V Jajcu, nekdanji prestolnici bosenskih krajev, v dolini reke Vrbasa, kjer je bil oktobra 1943 Vrhovni štab, so neustrono čakali, kaj prinese moskovska konferenca. Ta je trajala od 13. do 30. oktobra, sovjetska vlada pa Titove izjave ni dala na dnevnih red.

V tem pa je bilo v Jugoslaviji sklenjeno, da se skliče AVNOJ. Za sestanek je bilo izbrano mesto Jajce. Med drugo svetovno vojno je to mesto večkrat menjalo gospodarja. Partizani so ga osvobodili 1942, konec istega

leta so ga vnovič zavzeli Nemci, jeseni 1. 1943 pa so ga partizani znova prevzeli. Tu se je nastanil Tito s svojim štabom. Na planoti izpod trdnjave so postavili dve baraki, kjer so postavili pod streho pisarne. V eni sobici teh barak je stanoval tudi Tito.

Jajce so pogostokrat napadli nemški bombniki. Takrat je Tito navadno šel do tovarne, ki je imela predor, kamor so se skrivali ljudje. Prav pred zasedanjem AVNOJ so Jajce zopet bombardirali Tito je bil v zaklonišču, kjer je bilo dosti ljudstva in partizanov. Tu je bila tudi postaja za prvo pomoč. Bomba, ki je padla tik pred zakloniščem, je ranila nekaj partizanov spremnega bataljona Vrhovnega štaba. Ene mu izmed njih je raztrgala želedec. Tu v zaklonišču ga je zdravniki operirali. Tito pa je držal ranjenčeve glavo.

»Glavo sem mu držal, se spominja Tito. »Debele potne kaplje so mu stopale na čelo. Operiran je bil brez anestezije. Ranjeni tovariš se je krepko držal Poskušal sem ga tolažiti: »Ne boj se operacija se potestri. Nekaj sekund pozneje mu je glava omahnila v mojih rokah.

Na zasedanje AVNOJ so pri-

hajali delegatje iz najoddaljenih krajev Jugoslavije. Vsi so potovali oboroženi, ker so morali z osvobodjenega ozemlja prehoditi kraje v nemških rokah. Nekateri delegacije so se morale tudi boriti. Najdalje so potovali Črnogorci, ki so morali prehoditi nad 300 km čez gore in prepače, vse peš in oboroženi.

Politbiro CK KPJ je razpravljal v Jajcu o tem ali naj sporoče Kominterni, da bodo sestavili začasno vlado, da kraljevski vladi vzamejo pravico biti vlada Jugoslavije in da bo kralju Petru vrnitev v Jugoslavijo prepovedana. Ker so pa vedeli že s prvega zasedanja AVNOJ, ko je Moskva s svojo intervencijo prepovedala sestavo nove časne vlade v Jugoslaviji, kar bi lahko imelo prav težke posledice za nadaljnji razvoj borbe je Politbiro CK KPJ sklenil, da se sporoči Kominterni le to, da se sestavi začasna vlada, ne da sklene AVNOJ odvzeti kraljevi vladi zakonitost in prepovedati kralju Petru vrnitev v Jugoslavijo.

Za to je poslal tovariš Tito dne 26. novembra v Moskvo tole brzojavko:

»28. novembra se začne plenum Antifašističnega sveta Jugoslavije. Dnevni red: Reorganiza-

TRGOVSKO PODJETJE

IZBIRA PTUJ

s svojimi poslovalnicami čestita vsem svojim odjemalcem, dobaviteljem in ustanovam ob prazniku delovnega ljudstva — 29. NOVEMBRU

UPRAVA PODJETJA — PTUJ, Lackova ul. 8

Table listing various branches (Poslovalnica) and their addresses, including locations like Krempljeva ul. 1, Lackova ul. 1, Ljutomerska c. 1, etc.

ter vsa skladišča na veliko špecerije, manufakture in mlevskih izdelkov

Šesto žrebanje obveznic II. ljudskega posojila

V Beogradu je 23. novembra bilo šesto žrebanje obveznic II. ljudskega posojila. S tem žrebanjem je bilo amortiziranih obveznic vrednosti 261 milijonov 700 tisoč dinarjev, vrednost izžrebanih obveznic za dobitke pa znaša 70 milijonov 495 tisoč dinarjev.

L amortizirane obveznice: Amortizirane so obveznice spodaj navedenih števil v vseh serijah: številka obveznice: 6, 11, 44, 64, 67, 100, 106, 147, 151, 159, 162, 212, 232, 235, 246, 290, 291, 330, 367, 372, 382, 389, 458, 473, 493, 507, 530, 533, 547, 561, 648, 649, 663, 704, 711, 721, 728, 745, 749, 771, 813, 817, 822, 850, 863, 945, 952, 958, 965, 984.

II. Izžrebani dobitki: Dobitek 100.000 dinarjev je dobila obveznica, ki ima številko serije 4241, številko obveznice pa 64. Dva dobitka po 50.000 din sta dobili obveznici s številko 100 sledečih serij: 838 in 2723. 487 dobitkov po 10.000 din so dobile obveznice s številko 493 sledečih serij: 4, 7, 21, 71, 84, 112, 115, 124, 135, 195, 196, 202, 204, 212, 220, 235, 255, 295, 306, 314, 316, 318, 321, 322, 355, 359, 362, 370, 382, 416, 426, 436, 449, 474.

II. ljudskega posojila

Large table of numbers representing lottery results for the second drawing of the People's Loan.

IZVOZNO PODJETJE

Perutnina PTUJ

ČESTITAMO VSEM DELOVNIM LJUDEM — NAŠIM DOBAVITELJEM OB PRAZNIKU REPUBLIKE!

cija Sveta v časni zakonodajni organ narodov Jugoslavije. Drugič, ustanovitev Nacionalnega komiteja kot časne izvršne oblasti, odgovorne Svetu. Zasedali so že narodni sveti v Sloveniji, Hrvaški, Bosni in Hercegovini, Črni gori in Sandžaku, v katerih so bili izvoljeni delegati, ki se bodo udeležili zasedanja plenuma. Delegatje so bili izvoljeni tudi v Makedoniji — med njimi Dmltar Vlahov in Vlado Pop-Tomov. Svoje delegate je poslala tudi Srbija. Prispelo je že kakih 200 delegatov iz raznih krajev države. Dobro bi bilo, da jim Vseslovenski komite pošlje pozdrav. To bi veliko pomagalo za še boljši razvoj osvobodilne borbe v Jugoslaviji in na Balkanu. AVNOJ je imel svoje seje v dvorani bivšega »Sokola«. Posloplje, v katerem je bila dvorana, so po svojem prvem napadu na Jajce partizani požgali, ko pa so mesto ponovno zsvzeli, so ga v treh tednih obnovili in izpremenili v Dom kulture. Tukaj je igralo Gledališče narodne osvoboditve Gogoljevega »Revizorja« in še razne krajske igre iz partizanskega življenja. Zdaj je bila dvorana pripravljena za seje

AVNOJ. Oder je bil okrašen z zastavami: z jugoslovansko z rdečo zvezdo na sredini, s sovjetsko, z ameriško in angleško. Seja je trajala vso noč. Ravno tisti dan, preden se je začelo drugo zasedanje AVNOJ, je padel, zadet od nemške bombe, Ivo-Lola Ribar, član Vrhovnega štaba. Skupaj z Vladimirom Velebitom in Milojem Milojevićem je bil določen za prvo misijo Vrhovnega štaba, poslano v Zavezniški štab na Bližnjem vzhodu. Z letali bi jih morali prepeleti v Italijo, angleški avioni pa niso mogli pristati. Prav tiste dni pa je pribežal iz Zagreba neki domobranski častnik na nemškem lahkem bombniku »Dornier 17«. Takrat so sklenili, da jugoslovanska delegacija še z dvema angleškima častnikoma s tem letalom poleti v Italijo. Letalo je bilo že pripravljeno, da se dvigne s partizanskega letališča blizu Jajca, ko se je pokazal izza hriba nemški izvidnik. Namerjal se je naravnost na skupino, ki je vstopala v letalo in vrget z višine nekaj sto metrov dve bombi. Tako so izgubili življenje Ivo-Lola Ribar, angleška oficirja Donald Knight ter Robin Weatherley in še en partizan.

Jurica, mlajši brat Lole Ribarja, slikar, je padel mesec dni prej v Črni gori v boju s četniki. Oče Lole Ribarja dr. Ivan Ribar je prišel prav ta dan iz Slovenije v Jajce na zasedanje AVNOJ. Ni še vedel za smrt niti mlajšega sina Jurice, ne za smrt starejšega sina Iva. Ko je prišel k Titu, mu je ta po pozdravu povedal, da je Lola padel. Staremu Ribarju ni prišla solza v oko, rekel je le: »Ali je Jurica daleč proč in so mu sporočili, da je Lola padel? Teško mu bo.« Titu je šele ta hip spoznal, da oče ne ve, da je padel tudi njegov mlajši sin. Nekaj trenutkov je molčal in preudarjal, kaj naj stori, nato pa je pristopil bliže k Ribarju, ga prijel za roko in dejal tiho: »Tudi Jurica je padel pred mesecem dni v boju s četniki v Črni gori.« Stari Ribar je molčal, potem pa je objel Tita: »Težak je naš boj...« Še isti večer so pokopali Lolo Ribarja. En bataljon je stal v vrsti na trgu v Jajcu. Zadnji je se poslovil od Lole njegov oče. S krepkim glasom, ki mu je le

Zadružništvo v kratkem

Mizarska delavnica OZZ je utrpela večjo škodo s tem, da je izpraznila doseđane prostore vsled napovedane graditve kulturnega doma. Stroji stojijo v skladišču. Ureditev skladišnih prostorov v novo delavnico zahteva 500.000 din investicij. * Strojne delavnice OZZ poslujejo z obratnim kreditom 2 milijona 500.000 din. V 1. polletju so ustvarile te delavnice sklad za plače v višini 1.288.410 din. Po doseđanih uspehih in perspektivah za bodočnost se da sklepati, da je podjetje sposob-

Pletarna v Ptuj

ZADRUGA Z OMEJENIM JAMSTVOM OB DNEVU REPUBLIKE POZDRAVLJAMO VSE DELOVNO LJUDSTVO NAŠE DOMOVINE IN MU KLIČEMO: NAPREJ V BORBO ZA ZMAGO SOCIALIZMA, ZA KREPITEV GOSPODARSKE IN OBRAMBNE MOČI NAŠE DOMOVINE!

no izvrševati svoje naloge in se vedno bolj uveljavljati kot solidno podjetje. * O poslovanju Vinarske zadruge pri OZZ Ptuj in Ormož na polletnem občnem zboru OZZ ni bilo razprave, ker sta ti zadruge prešli v upravo OZZ v II. polletju. Vse pa kaže, da bosta obe zadruge tudi v bodoče poslovale v popolno zadovoljstvo naših vinogradnikov. Novost pri poslovanju obeh zadrug je v tem, da bosta obe v bodoče poslovale v vinom angažirani tujci pri obnovi vinogradništva ptujskega okraja. V Avstriji so letos do septembra za 15 odstotkov povečali predelavo mleka. Proizvodnja surovega masla je od začetka septembra do konca oktobra narasla od 100 do 500 ton. Ako bo proizvodnja rasla še nadalje, si bodo prizadevali povečati tudi izvoz.

NAŠ OBRAZ SE ZMANJSUJE. Nekaj ameriški strokovnjak je v referatu na letnem kongresu ameriških zobozdravnikov v Clevelandu s podatki dokazal, da se človeški obraz postopoma zmanjšuje. Razvoj človeške glave vpliva tudi na število zob. V davnini je imel človek 40 zob ter vilice ustrezne dolžine, medtem ko znaša danes to število 32. Čimbolj je človek civiliziran in menja hrano in način prehranjevanja, tem večji je vpliv razvoja na število zob, kakor tudi na obseg gornje in spodnje vilice. Hkrati se zmanjšuje tudi dolžina obraza, posebno njegovega spodnjega dela, ki se umika v vboklino pod lobanjo. Strokovnjak sodi, da bo čez milijon let človek imel samo 20 zob. Torej ni nevarnosti, da bi se nam pripetilo kaj takega, zobozdravniki pa bodo imeli še dovolj zob za zdravljenje. Medvedja nevarnost še ni mimo. Pri nas — boste dejali — je že! To je tudi res! Toda gornji naslov velja Japonski. Kakor poroča tamkajšnji tisk imajo medvedji prav toliko sreče pri lovu na ljudi kakor ljudje na medvede. V zadnjih osmih tednih so lačni medvedji težko

ranili več sto ljudi: tri pa so povsem raztrgali. Lovci so s svoje strani ujeli 400 kosmatincev. Statistika, ki bo zanimala tudi vas. Kakor poroča švicarski časopis »Medicine et Hygiene«, so zdravniki pri obdukcijah umrlih prebivalcev Basela, Stockholma in Kopenhagena ugotovili, da je vsaj vsaj desetih pokojnik v življenju bolehal na želodcem čiru ali čiru na dvanajstniku. Večina za svojo bolezen ni sploh vedela. Redno opazovanje nekega zavarovalnega zavoda v ZDA je pokazalo, da boleha 7 odstotkov vseh bolnikov za čirastimi boleznimi. Statistika v ZDA kaže, da boleha 2,4 odst. Američanov med tridesetim in štiridesetim letom na boleznih te vrste, t.j. skorajda 1.500.000 oseb. Samo 8 odst. bolnikov je doseglo v službi 65 let in si tako pridobilo pravico do pokojnine. Vendar zdravnik Bechus trdi, da je mogoče čiraste bolezni dokončno ozdraviti, če so bolniki zaupajo specialistu ali če pametno žive. Po ozdravitvi je potrebno rentgensko nadzorstvo vsaj vsaj 6 mesecev. Če ne čutimo več bolečin, še ne pomeni, da je nevarnost že mimo. Nesreča nikoli ne počita. Ptujka bolnišnica je v zadnjem času nudila pomoč naslednjim ponesrečencem: Ivanu Hrnčiču iz Pristave (poškodbe noge),

Medvedja nevarnost še ni mimo. Pri nas — boste dejali — je že! To je tudi res! Toda gornji naslov velja Japonski. Kakor poroča tamkajšnji tisk imajo medvedji prav toliko sreče pri lovu na ljudi kakor ljudje na medvede. V zadnjih osmih tednih so lačni medvedji težko ranili več sto ljudi: tri pa so povsem raztrgali. Lovci so s svoje strani ujeli 400 kosmatincev. Statistika, ki bo zanimala tudi vas. Kakor poroča švicarski časopis »Medicine et Hygiene«, so zdravniki pri obdukcijah umrlih prebivalcev Basela, Stockholma in Kopenhagena ugotovili, da je vsaj vsaj desetih pokojnik v življenju bolehal na želodcem čiru ali čiru na dvanajstniku. Večina za svojo bolezen ni sploh vedela. Redno opazovanje nekega zavarovalnega zavoda v ZDA je pokazalo, da boleha 7 odstotkov vseh bolnikov za čirastimi boleznimi. Statistika v ZDA kaže, da boleha 2,4 odst. Američanov med tridesetim in štiridesetim letom na boleznih te vrste, t.j. skorajda 1.500.000 oseb. Samo 8 odst. bolnikov je doseglo v službi 65 let in si tako pridobilo pravico do pokojnine. Vendar zdravnik Bechus trdi, da je mogoče čiraste bolezni dokončno ozdraviti, če so bolniki zaupajo specialistu ali če pametno žive. Po ozdravitvi je potrebno rentgensko nadzorstvo vsaj vsaj 6 mesecev. Če ne čutimo več bolečin, še ne pomeni, da je nevarnost že mimo.

Nesreča nikoli ne počita

Ptujka bolnišnica je v zadnjem času nudila pomoč naslednjim ponesrečencem: Ivanu Hrnčiču iz Pristave (poškodbe noge),

Kupčič Francu iz Juršinc (poškodbe na glavi), Strbal Janezu iz Zlatoliča (poškodbe je dobil pri sekaniu drv), Švensku Stefanu iz Lancove vasi (poškodoval se je pri raztovarjanju avtomobila), Ljubcu Francu iz Podvinca (vsekal se je), Horvatu Danijelu iz Goršnice (urezal se je), Janžekoviču Janezu iz Dragoviča (poškodoval se je pri nalaganju blodov), Korenu Francu iz Stukov (padel je in si poškodoval ramo in nogo), Zupančiču Maksu iz Kidričevega (poškodoval si je prste na nogi), Smolinski Anastaziji iz Vidma (brčnilo je je žrebe), Podvezu Pavlu iz Kidričevega (poškodbe roke), Mercu Andreju iz Vidma (poškodbe roke), Podlipnik Francki iz Cirkulan (poškodbe desne noge), Drevensku Janezu iz Gruškova (poškodovala ga je krava na paši).